

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

HAYVAN

4 Nisan Cuma • Sayı: 2003/08 • fiyatı: 800.000 TL. (KDV dahil)

**Karikatürün Efsane İsimlerinden Tonguç Yaşar ile
Cafer Zorlu, 45 Yıl Sonra Hayvan İçin Buluştular**

Medya ve Savaş

✓ Medya'ya ilişkin bütün teorilerimi, tezlerimi ve tahlillerimi özetlemek gerekirse, medyatik gerçek ile hakiki gerçek arasındaki ilişki ve çelişkilerde görüyorum sorunu. Medya somut olarak ekonomik saldırının ve silahlı saldırının zemin hazırlayıcısı. Bu saldırının meşruluğunu, haklılığını, insanlara kabul ettirmeye yönelik çok önemli bir güç.

✓ Fikirlerimizi, beyinlerimizi, yüreklerimizi fethetmeye yönelik bir güç olduğu için Amerikan medya propaganda yöntemi de kaçınılmaz olarak kendisinin eleştirilmesine bir yere kadar izin verebilir. Bir yerden sonra varlık nedeninin esas olarak propaganda olduğu yolundaki fikirleri engelleyecektir.

✓ Amerika'nın Irak televizyon binasını bombalamak zorunda kalması, global medyanın ne kadar güç duruma düştüğünü gösteriyor. Bir yerde savaş, direniş oluyorsa televizyon vermeyince, bu direniş, savaş varolduktan çıkmıyor. Geç duyuyoruz ama direnişi medya aracılığıyla ortadan kaldırmak mümkün değil.

.....
RAGİP DURAN

Oynat Hayatçıgım

met üst

ALOOOOO!

HAYVAN'dan Arıyoruz

EVREN
BARIN

Alo, Mehmet Hasgüler'le mi görüşüyoruz?
- Evet, benim.
Kıbrısın Turuncusu isimli bir kitabın editörlüğünü yaptınız.
- Kitap ortak tarih

yazımının bir aracı olur, belki böyle bir zemin oluşturur düşüncesiyle hazırlandı. Anka Yayınları'ndan çıktı, ismini ise 1960'ta gündeme gelen fakat yaşayamayan Turuncu Yeşil renkleri olan Kıbrıs bayrağından alıyor.

Rum ve Türk akademisyenler ortak bir çözüm önerisinde buluşuyorlar...

- Evet, yazarlar resmi yaklaşımdan uzak görüşlere sahip insanlar. Dolayısıyla mutlaka tepki olacaktır. Bu kitabın en büyük özelliği Helen milliyetçiliğini yabancıları aradan çıkararak Helenlerin kendisinden dinlemek. Helen milliyetçiliğini analiz etmiş ve en az etkilenmiş kişilerden dinlemek. Kitap Rumcaya çevrildiğinde de, Türk milliyetçiliği Türklerden okunacak.

Kıbrıs sorununun çözülebileceğine dair umudunuz var mı?

- Ben pek umutlu değilim. Uzun vadede belki. Kitap Kıbrıs sorununun çözümünde bir çerçeve veriyor; araçları kaldırıp, tarafları buluşturmak önemli.

Teşekkür ederiz...

- Ben teşekkür ederim.

Alo Zaman Gazetesi'nden Fevzi Yazıcı ile mi görüşüyoruz?
- Buyrun, benim.
Sayfa tasarımı alanında

uluslararası bir ödül aldınız, kutlarız...

- Ödül aldığım yarışma her sene düzenliyor ve dünyanın birçok yerinden gazeteciler katılıyor. Merkezi Amerika'da olan T.N.N diye bir kuruluş düzenliyor bu yarışmayı. Sayfa Tasarımı dalında ödül aldım.
Bu işe nerede ve nasıl başladınız?

- Zaman gazetesinde başladım. 1992 yılında Mimar Sinan Üniversite'sine girdim. Ama iki yıl önce gazetede çalışmaya başladım. Yurtdışına gittim geldim.

Piyasada örnek aldığınız veya beğendiğiniz kimler?

- Yok. Radikal çok güzel bir çıkış yapmıştı. Türkiye şartlarında tasarlanan gazetelerin çok iyi sonuçlar vermediğini gördüm. Herkes tasarımını Türkiye şartlarına uydurmaya çalışıyor. Radikal'ın şimdiki hali değil de ilk çıktığı halini beğenmişim.

Peki, iyi çalışmalar...

- Teşekkür ederiz, size de iyi çalışmalar.

Alo Semaver Kumpanya ile mi görüşüyoruz?
- Evet, ben Basın ve Tanıtım Koordinatörü Emrah Keskin.
Semaver

Kumpanya'dan biraz bahseder misiniz?

- Semaver Kumpanya Avrupa'da uygulanan bir modeldi, herkesin ortak üretim gerçekleştirdiği bir sanat merkezi olmak amacıyla kuruldu.

Dido ve Eneas operası'nı sahneliyorsunuz. Hakkında söyleyecekleriniz?

- Işıl Kasapoğlu yönetiminde, I.Ü Devlet Konservatuvarı'ndan öğrencilerle birlikte sahneye koyulan bir çalışma. 7 Nisan Pazartesi günü prömiyerimizi yapıyoruz.

Opera yapma fikri nereden çıktı?

- Burada opera yapmak Işıl Kasapoğlu'nun kafasında her zaman vardı. Halkla birebir karşılaşması gereken bir sanat. Belki de büyük kurumlarda ve devlet eliyle yapıldığı için başarılı olmayan bir sanat dalı. Uzaktan daha elit bir nevi sosyete sanatı gibi gözüktü de öyle değil, halkla doğrudan buluşması gerektiğine inanıyoruz.

Kolay gelsin size...

- Size de...

Alo İzel Rozental ile mi?
- Evet, benim.
Kitabınızdan biraz bahseder misiniz?
- Kitap bir

oyun benim için, daha önce başımdan geçtiğini düşündüğüm veya düşlediğim olayları harmanladım, yazıyorum.

B'den sonra harfler devam edecek mi?

- Sıkılmazsam eder tabi. Bir konsept çerçevesinde olduğu için onu yazmak veya öyküleri bir konu başlığı altında toplamak olunca bir başlık gerekiyor. İlk kitabım geziler üzerine topladığım yazılarımdı, ikincisi harfler oldu. B'den başladım. Gelecekte belki de rakamlar olabilir.

Yazmak mı kolay çizmek mi?

- Sanırım yazmak daha kolay. Yazmak su gibi gidiyor ama ikisinin de kendi içersinde zorlukları ve kolaylıkları var.

Okur tepkileri nasıl?

- Yazdıklarım genellikle olumlu tepkiler geliyor.

Teşekkür ederiz

- Ben teşekkür ederim. Eğer böyle giderse 29 harfe kadar gideceğim.

Alo, Mustafa Kemal Mahallesi Güzelleştirme Derneği'ni?
- Buyrun, ben Mehmet Mermer.
Derneğinizi faaliyetlerinden

söz eder misiniz?

- Mahallenin sorunlarıyla ilgileniyor, bunun yanı sıra kültür sanat faaliyetleri de yürütüyoruz. Şu an gündemimizde madde bağımlısı sokak çocukları var. Bizim mahallemizde bu ciddi bir boyutta. Bunlarla ilgili merkez kurmak için girişimde bulunduk.
Destek alıyor musunuz?
- Aslında üye aidatlarımızın ötesinde bir destek sağlayabilmiş değiliz.

Bir dayanışma geceniz var...

- 4 Nisan Cuma günü Caferağa Spor Salonu'nda saat: 19:00-24:00 arası düzenleyeceğimiz "onlar bizim çocuklarımız" adlı geceyle destek sağlamayı düşünüyoruz. Basın, sanatçı, yazar konuklarımızla birlikte daha geniş kitlelere taşımak istiyoruz. 20'ye yakın şair, ressam, yazar dostumuz katılıyor. Bu konunun toplumu-muzda nasıl bir sorun haline geldiğini anlatmaya çalışacağız.

Teşekkür ederiz.

- Ben teşekkür ederim, soruna olan duyarlılığından dolayı Hayvan'a teşekkürler... ☺

Peki Sonra Ne Oldu?

Başarılar Beşiği İrfan Baştuğ İlkokulu

Nebiha Yalın
Müdür Vekili
1965-66

Hayat mecmuasının 1 Haziran 1967 tarihli nüshasında rastladık bu habere. Hemen sarıdık telefona, iki yıldır İrfan Baştuğ İlköğretim Okulu'nda müdürlük yapan **Halil Altun** bey biraz sonra ahizenin öteki ucundaydı. Önce şaşırdı, sonra alâkadan memnun anlatmaya başladı:

"2000 yılında İrfan Baştuğ İlkokul'una müdür olarak atandım. Evli, bir kız iki erkek çocuk babasıyım. Kızım Milli Piyango Anadolu Lisesi'nde okuyor. Büyük oğlum, Bursa Uludağ Üniversitesi İktisat mezunu, küçüğü ise Yüksekokul'da okuyor. Okulumuz iki ayrı binadan oluşuyor. Bu öğretim yılında onarımdan geçti okulumuz. Doğraması ve kalorifer tesisatında yenilikler yapıldı. Okulun tören alanını asfaltladık ve kendi imkanlarımızla

okula güzel bir **Atatürk Köşesi** yaptırdık. Sportif faaliyetlerde birçok başarı elde ettik. Bahsettiğiniz bando takımına gelince... Biz o bandonun müzik aletlerini bir müze tertip ederek orada sergiliyoruz şimdilerde. Maalesef bandomuzun devamı gelmedi. O zamanlardan hatırladığım kadariyle Ali Laleci bey vardı. Belki o size o günleri anlatır. Ayrıca geçenlerde **Van Sesi Gazetesi**'nde okulumuz tarihçesiyle beraber iki sayfa olarak yer aldı. Ben hemen size onu da göndereyim. Ayrıca bu mart ayından itibaren bando çalışmalarına başlayacağız."

Okul müdürü Halil Altun beyin bahsettiği **Ali Laleci** ise kendisini arayıp

bulmamıza, 1965-69 yılları arasında öğretmenlik yaptığı okuldaki bando takımı ile ilgili birkaç soru sormamıza çok memnun olarak, keyifle eski günleri anlattı:

"Bando takımımız ya da mızıka takımımız o vakitler bir ilke imza atmıştır Van'da. Düşünün, bundan 36 yıl önce Van'da bir ilkokulda bu denli intizam içerisinde bir bando takımı olsun. O zamanlar okul müdiremiz Nebiha Yalın'dı. Şimdi kendisi rahmetli oldu. Bandoyla hepimiz ilgilenirdik. **Leman hanım, Nuran hanım, Firuzan hanım, Süheyla hanım...** Fotoğraftaki çocuklardan hatırladığım **Şahap Baba** vardı, şu

an İzmir'de, Behçet Irak vardı... Biz o zaman **Van Garnizon Takımı**'ndaki kıyafetlerin hepsini kopya ettik. Miğferinden ayakkabısına kadar. 23 Nisan'da sürpriz olarak çıktı bandomuz. Pek keyifliydi. Şimdilerde eskisi gibi heveslisi yok. Ben emekli olalı epey oldu. Şu an Van Sesi Gazetesi'nin sorumlu yazı işleri müdürüyüm. Size o günleri hatırladığınız, hatırlattığınız için teşekkür ederim." □

Not: Aklınıza takılan merak ettiğiniz eski olay ve kişileri hatırlatan araştırıp bulalım.

GÜLAY BATUR

Her Derde Dua

Karikatürün yaşayan efsane isimlerinden Tonguç Yaşar ile Cafer Zorlu, 45 yıl sonra Hayvan için bir araya geldiler, yediler, içtiler ve eski günlerden konuştular.

Çizgi Değil Karikatür

İlk Karşılaşma

Cafer Zorlu: Çok iyi hatırlıyorum tabii. Kavgalı başladık hatta.

Tonguç Yaşar: Yok canım kavgalı başlamadık, kavgalı ayrıldık.

Akbaba, Yusuf Ziya Ortaç

Caf: Akbaba'da bir çalışma günü vardı. İş verme günü Pazartesi'ydi. Gelmeler, gitmeler. Karikatürcüler evde çizerlerdi. Sabahlama falan yoktu. İş getirenler elden veriyorlardı.

Ton: Cafer yamalı mamalı bir torbayla getiriyordu karikatürlerini. **Ziya (Ortaç)** bey seçiyordu.

Caf: Ziya bey beğenir ve içinden istediğini kullanır ya da kullanmazdı. Çıkan karikatürün parasını hemen verirdi, eğer istersen. Ama istersen biriktirebilirdin. Bir telifle çalışanlar, bir de maaşlı çalışanlar vardı. Ben maaşla çalıştım. 1962'de maaşlı oldum. İhtilal oldu, **27 Mayıs Babı Ali**'den geçti. Sözleşme zorunluluğu getirdiler Babı Ali'ye. Ziya bey de mecbur kaldı; aslında mecbur kaldı değil, isterse yapmazdı. Beni mesela mukaveleli yaptı. Çünkü ben Marpuççular'da çalışıyordum, belki çizmem diye. Bir gün "**Neden çizmiyorsun?**" dedi bana. "**Ben, Marpuççular'da tezgahtarım, her zaman çizemem.**" dedim. Belki o yüzden beni mukaveleleli yaptı ve bana "**Sen hamal değilsin, karikatüristsin. Otur, geç içeri, gazeteni kitabını oku, karikatür yap**" dedi ve öyle başladık. 1926 doğumluyum ben, o zamanlar otuz üç yaşlarındaydım. Başladık, ondan sonra devam ettik işte.

Ton: Ben 1953 yılında Akbaba'daydım. 1952 yılında, başlangıçta girebilirdim. Çünkü 1952 yılının mart ayında başladı yayına Akbaba. İlk kapağını da rahmetli **Ali Ulvi** yapmıştı. O zaman karikatüristler azdı ve karikatüre ihtiyacı vardı Yusuf Ziya'nın. Fakat ben 52'de asker olunca katılamadım arkadaşlara ve onlar bir yıl çizdiler. Ben 53'te askerliğimin bir yılından sonra başladım. Ve 55'te kadrolu olarak devam ettim. Daha önce dışarıdan çiziyordum. Orada en azından 3 kadrolu karikatürist çalışırdı. Çünkü başlık yapmak lazım, hikayelerin başlıklarını çizmek lazım, vinyetler lazım... Onun için üç kişi aylıklı olurdu. Diğerleri dışarıdan. Tabii ki belli aşamalarda çalışırdık biz. 57'den sonra günlük gazetelere geçince Akbaba'yı bıraktık. O zaman

Bülent Şeren girdi galiba değil mi?

Caf: Bülent Şeren 58'de geldi galiba. Hatta Bülent Şeren'le ilk **Vatan** gazetesinde karşılaştık. O da Vatan gazetesine karikatür yapmış ben de oraya gidip geliyorum, tanıştık; Akbaba'da başlık yapmaya başladı. Bayağı maceralı bir hayatı oldu. Üzüliyorum, çocuk çok sıkıntılar çekti. Komik olaylar da yaşandı. Ziya beye devamlı -çok da severdi Ziya beyi- gelirdi. Mesela "**Allah kahretsin**" diyerek girerdi içeri "**Allah kahretsin, şu parasızlık yüzünden daktilomu satacağım**". Ziya bey "**Gel ne para istersen al, ama satma daktilonu, yazık günah. Ne kadar para istiyorsun?**" derdi. "**50 lira**" "**Gel al**"... Kaç kere o daktilo numarasını Ziya Bey'e yutturdu.

Ton: Pek yutmuyordu. Ama özellikle çaresizleri kullanıyordu Yusuf Ziya. Çünkü diğer karikatüristler belli gazetelerde çalışıyorlardı, Akbaba'ya ve Yusuf Ziya'ya mecbur değillerdi. Onun dışında tabii ki Akbaba karikatüristsiz kalmasın diye, bazı arkadaşlar vardı, amatör olsalar dahi Cafer'in söylediği gibi hemen maaşa bağlayarak elinde tutma gibi birtakım olaylara girerdi.

Caf: Mesela Bülent Şeren de o yüzden mukavele yaptı. Başlık yapıyor, vinyet yapıyor falan. **Mim Uykusuz'a** yapmadı.

Ton: Sözüünü keseyim mi? **Mim Uykusuz**'la **Rıfat Ilgaz**'ı sevmeydi. Çünkü iddialı tipleri pek sevmeydi Yusuf Ziya.

Caf: **Mim Uykusuz**'u çalışkan olduğu için sevmek mecburiyetinde kaldı ve Uykusuz iki sene orada başlık, vinyet yaptı, karikatür çizdi. Mukavele yapınca ona yapmadı bize yaptı ve akabinde biz mukaveleli olduğumuz için kanun uygulamasına göre bir maaş ikramiye verdi bize. Bülent'e, bana, Münir'e birer maaş ikramiye tırkır. Ziya Bey kanun uygulaması severdi, korkardı yani kanundan, aman başıma bir şey gelmesin diye. Bize verdi birer tane ikramiye; neyse Uykusuz'a vermedi, o da içeride çalışıyor. Ona da en azından bi kıyak hesabından vermesi lazımdı. N'olur yani? Vermedi. Uykusuz içeri girdi, gördü bizim ikramiye aldığımızı, başladı homurdanmaya, haklı olarak. O da bizim kadar çalışıyor çünkü. Yusuf Ziya geldi içeriye meşhur gıcırda-yan ayakakbılarıyla. "**Merhaba çocuklar**" falan dedi. "**Merhaba**" dedik. "**Beyefendi**" dedi Uykusuz, "**Herkesi ikramiye verilmiş bize verilmedi. Biz de burada çalışıyoruz**" de-

di. "**Uykusuz onların mukavelesi var, mecburen veriyorum, keyfimden değil. Senin mukavelen yok sana vermem**" dedi. Uykusuz, hemen çantayı aldı, "**İçine sıçtığımın boku**" dedi ve çıktı gitti valla.

Çekişmeleri Şairanelikten

Ton: Üç kişiye sempatisizdi Yusuf Ziya.

Caf: Mistik'i da sevmeydi.

Ton: Yok Mistik sevimyeycek adam değil.

Caf: Hepimiz severiz ama o sevmeydi.

Ton: Bak şimdi şu üç kişiye dikkat et, **Mim Uykusuz, Eflatun Nuri, Rıfat Ilgaz**... Rıfat Ilgaz'ı ben tavsiye etmişim ona. Rıfat Ilgaz o sırada otellerde falan kalıyor. **Marko Paşa** yeni kapanmış, takipteler falan. Yusuf Ziya'ya dedim ki "**Bir hikaye yazsın Rıfat Ilgaz**". "**Getirsin bakalım**" dedi. Aslında onların çekişmeleri şairanelikten geliyor. Yusuf Ziya da şair, Rıfat Ilgaz da. Şimdi onların **Nazım**'la bir dostlukları var. Hani beraberlikleri var ama çok farklı dünyaların insanları. 40 döneminin şairleri bunlar, **Beş Hececiler**'den Yusuf Ziya. O yüzden uzak durdu Rıfat Ilgaz'a. Özellikle bir de mizah yazıları yazmasını beğenmezdi. Ama ben ısrarla 'bir hikaye yazsın' deyince, 'getirsin bakalım' dedi. Rıfat abi ona götürdü sonra hikayelerini ve Akbaba'da bir yıl kadar yazdı. Sonra tabii Rıfat Abi de biraz inatçı bir adam. Aralarında yine bir şey olmuş galiba, bıraktı gitti. Yani uzun süreli çalışmadı.

Karikatürle İlk Tanışma

Caf: Marpuççular'da tezgahtardım. Karikatür yapmaya meraklıyım. Yusuf Ziya Bey'e karikatür getirdim aslında ama karikatür sayılmaz yani, ilkel şeyler. Her karikatürist kendini birşey zanneder. Her zaman da öyle zanneder. Getirdik, o sırada **Nehar Tüblek**'e rastladım, ondan sonra **Yalçın Çetin**'e... O beni takdim etti Yusuf Ziya Bey'e. "**Beyefendi bu arkadaş karikatür yapıyormuş falan**" dedi. O da "**Getirsin**" dedi. Yalçın Çetin çıktı, aldı, baktı. Bir şey değil tabii, haklı olarak, "**Kardeşim, siz ne iş yapıyorsunuz**" dedi. "**Hırdavatçılık yapıyorum**" dedim. "**Bunlar bir şey değil. Siz karikatür yapmak istiyorsanız çokça gazete okuyun, günün olaylarını, memleketin meselelerini, onları yapıp getirin, belki kullanırım**" dedi. Öyle başladık işte. Gazete takip ettik, haber okuduk bol bol. Bu arada **Dolmuş'a**

da çizmeye başlayınca ben kıymete bindim. Bir iki zaman gitmedim Akbaba'ya çağırırtı beni. "**Nerdesin Cafer Usta! Seni bekliyoruz. Bize yap kardeşim, bize yap.**" dedi Ziya bey. "**Olur, peki beyefendi**" dedim, başladık yapmaya. Neyse iyi oldu ama arasına bazı kırgınlıklarımız da oldu Yusuf Ziya Bey'le. Çeşitli hikayeler de oldu. Ben tüccardım Marpuççular'da, param vardı, kredim vardı. Dükkandan kalma bir paltom vardı. Güzel, gıcır gıcır, yüz eli liraya mı ne yaptırmıştım, ısmarlama yani. Paltoyu sıkıntı, parasızlık yüzünden, karikatür yapacağım diye 30 liraya rehine verdim. Tahtakale'de, "**Ali Abi**" dedim "**30 liraya ihtiyacım var. Al şunu 30 lira ver bana**" Aldı baktı. "**Peki Cafer'cim vereyim ama**" dedi "**On beş gün sonra gel al**" dedi. Gidemedik. Biraz daha zaman verdi, yine gidip alamadık. Yani otuz liraya gitti paltom, alamadık geriye. Sonra ben bir gün üzerimde ince bir ceketle Karagümrük'ten karikatür getirdim dergiye. Böyle buz tutmuş her tarafım soğuktan "**Ay Baba Cafer, ne bu hâl!**" dedi. "**Efendim valla Karagümrük'ten beri yürüdüm**" "**Yok mu palto alacak paran?**" "**Yok**" dedim, "**Vardı rehine verdik, gitti**" dedim. "**Ahmet Bey, Baba Cafer'e hemen bi palto al**" dedi. Hemen gittik, şekerci Hacıbekir'in yanındaki bir Yahudi'den palto aldık. Güzel bir palto. 80 liraya mı ne aldık o paltoyu. "**Her ay 10 lira keseceğiz**" dedi maaşından. Bir iki hafta sonra çok beğendi karikatürlerimi. "**Baba Cafer eline sağlık. Sahiden güzel, sahiden güzel**" dedi. Böyle söylerdi bir şeyi beğendiğinde. Götürüp odalara herkese gösterirdi. "**Ahmet Bey, Baba Cafer'den taksit kesme artık, bitti borcu**" dedi bir gün. İki hafta karikatür yapamadık. "**Ahmet Bey taksitlere tekrar başla**" dedi sonra.

Ton: Böyle bir adamdı Yusuf Ziya.

Caf: Ama olsun iyi ki böyle olmuş, anlatılacak bir şeyler kaldı da bak anlatıyoruz.

50 Kuşağı

Ton: 1950 kuşağı Akbaba demek değil. Akbaba tabii ki aslında yine bir okul gibi, orada yetiştik, ilk örneklerimizi orada verdik ama o bizim için tatmin edici bir yayın aracı değildi. Çünkü o dönemler belli sınıfsal düşüncelerimiz vardı. Okuduğumuz kitaplar, Nazım'ın şiirleri yasa, gizli gizli Nazım okuyoruz, sol sanatçılar hep yasadık altında, onları desteklememiz lazım,

belli şeylerin endişelerini duyuyoruz yani bu ezilen sınıfın. Sanatçı olarak onlara eğilmemiz gerekiyordu. Onların derdlerini çizmemiz gerekiyordu ama bunu Akbaba'da çizme imkanımız yoktu. Akbaba önce **Halk Parti'sinin** yayın organı oldu, sonra da **Demokrat Parti'nin**. Çünkü belli şeyler lanse edilen bir dergiydi. Aynı bugünkü gibi. Aslında hiç fark yok. Bugünkü medyanın küçük bi ölçüde örneğiymiş Yusuf Ziya geçmişi zaman içinde. 1952'de başlayıp 77-78'de kapandı. Şimdi dikkat edin 77-78 en şiddetli çatışmaların olduğu zamanlar. Ve 80'de ihtilal geldi. 60'dan sonra da yine ben birkaç ay Akbaba'da karikatür yaptım. Paraya ihtiyacımız olduğu zaman basardık karikatürlerimizi. Bir yararı da şöyle oldu Akbaba'nın, orada siyasal düşüncelerimizi Yusuf Ziya kabul etmediği için biz de çokça fantazi denemelere girdik. Modern denemelere girdik. İmzamız için onları kabul etti. Fakat biz biraz aşırıya kaçınca, ki güzel bir aşırılıktı o, bize dedi ki çocuklar -iyi şeyler yapmak isteyen üç beş karikatüriste- **"Sizi sayfalarla fazla yayamıyorum, isterseniz siz kendinize bir sayfa alın, orada ne istiyorsanız yapın. Yenilik mi istiyorsunuz, modern karikatür mü çizmek istiyorsunuz. Bu sayfayı size vereyim ama benim sayfalarımı dokunmayın."** dedi. **"Bize Göre"**ydi o sayfanın adı. Orada yaptığımız karikatürlerin hiçbirine karışmadı. O sayfayı sadece biz hazırlardık. Haberi bile olmazdı.

Caf: Yalçın Çetin mizanpajını yapardı. Orada sulu mizah da yoktu. Ciddi, güzel, çizgi esprisi vardı. Sanat karikatürü. Rahmetli **Suavi Süalp'i** de sevmezdi Yusuf Ziya, sulu mizah yaptığı için.

Ton: Doğru, Suavi'yi de sevmezdi. Unuttuk onu. Suavi'nin hiç yazısı çıktı mı Akbaba'da?

Caf: Çıktı. O öldükten sonra **Ergin Bey** çok yer verdi Suavi'ye.

Ton: Mecbur. Ergin, babası gibiydi. Ayrıca bizim grupta **Sinan Bıcağcı, Ferit Öngören, Yalçın Çetin, Metin Gökçek, Semiramis...** Orada ünlü ya da ünsüz düşünmezdik. Karikatürün değeri önemliydi. İmzası önemi değildi. Fakat buna izin vermek çok enteresandı ve iyiydi.

Savaş Yılları

Ton: Aynı Rıfat abinin (İlgaz) yazdığı **Karartma Geceleri** gibiydi. Çok enteresandır. Bütün pencereler mavi kağıtlarla kapanırdı ışık gelmesin diye. Benim çok sevdiğim bir şey vardı, o gecelerde projektörler gökte dolanırdı. **Kasımpaşa'da, Hacıhüsrev'de** oturuyorduk o sıralar, Okmeydanı tarafından yükselen ışıklar gökte dolaşırdı. Çok hoşuma giderdi.

Caf: Walt Disney geceleri gibi...

Ton: Evet sanki şenlikmiş gibi. Gökte uçak arıyorlardı herhalde. Böyle çok enteresandı savaş yılları. Anneannemler Sultanahmet tarafında deniz kıyısında yaşırdı. **Ece (Ayhan)** yazdı bunları. Bir ara denize girdiğimiz kayalıklarda Cankurtaran, Küçük Ayasofya sahillerinde her gün çocuklar yüzerken, dört tane genç delikanlı, hepsi asker, dil bilmiyorlar. Meğerse bunlar Polonyalı askerlermiş, iltica etmişler Türkiye'ye, tedavi olmuşlar hastanede. Haydarpaşa Numune Hastanesi'nden gelmişler. Onlarla arkadaş olma-ya başladık. Tabii biz o sıralarda sekiz yaşlarında falanız. Amerikan filmlerini seyrediyoruz. Yaralanmanın sadece Kızılderililerin attığı oklarla olabileceğini düşünüyorduk. Kurşun bile gelmiyor ya aklımıza, beyazlardan yanayız herhalde. Yaralanan illa Kızılderililerin vurduğu olacak gibi. Bu işte medyanın hep beyinleri şartlamasından kaynaklanan bir şey. Belki bugünkü savaşta da aynı şey oluyor. Ve onların bacaklarındaki yaraları hep ok yaraları olarak düşünürdük.

Caf: Ziya Bey'e dönelim gene. Ziya Bey karikatürleri beğenmediği zaman, "Olmamış kardeşim, geç içeri çalış" derdi. Ben zaten geceleri çalışırım. Evde gece çalışır getiririm karikatürleri. Gene getirdik bir-iki kere, "Olmamış kardeşim!!" dedi, bağırıldı. "Geç içeri çalış kardeşim." Bir sefer gene karikatür getirdik beğenmemiş, bir baktım yardımcı Ahmet Bey mektup getirdi bana, "Ziya bey'den..." dedi. Hani krallara tepsinin içinde mektup gelir ya. Niye mektup yazıyor bize? Bir açtım mektubu, çok ciddi bir şekilde **"Sayın Cafer Zorlu, karikatürleriniz maalesef istediğim şekilde olmuyor. Beğenmiyorum çalışmalarınızı. Böyle gider-**

se çalışamayacağımızı teessüfle bildiririm." "Ulan" dedim, "Vay anasını be, ne etsek şimdi." Hırslandım ben tabii. Ertesi hafta çok güzel karikatürler yaptım hakikaten, oturdu, "Baba Cafer çok güzel bu sahinde, güzel" dedi. Buna dedim ki, **"Beyefendi beğenmediğiniz zaman lütfen bana mektup yazmayın."** "Peki yazmam bir daha Baba Cafer" dedi.

Ton: Peki sen ona karikatür verdiğin zaman, kaç tane veriyordun?

Caf: Valla sekiz on tane veriyordum.

Ton: Biz en fazla üç tane veriyorduk çünkü biliyorduk ya bir ya iki tane basacak. Niye on tane verip de iki tane basılınsın?

Gençlik Yılları

Ton: Biz de sanat ağırlıklı geçti gençlik. Çünkü biz Hacıhüsrev'den indik mi Kasımpaşa'ya, Kasımpaşa'dan çıktık mı Beyoğlu'na. Beyoğlu'nda **Baylan Pastanesi'nde** şairler, romancılar, biz hatta bedava da otururduk. Kız arkadaşlarımızla oturduğumuz zaman böyle pahalı bir şey istediğimiz zaman tanıdık bir garson vardı getirmezdi. **"Paranız yok ki yemeyin"** derdi.

Caf: Bak şimdi, Yusuf Ziya'dan bir iki kere zam istedim ben. O zaman 600 lira alıyordum, maaş. **"Üstadım ben bu parayla geçinemiyorum, yapamıyorum bu şartlarla."** dedim. **"Kardeşim ben sana nasıl zam yapayım"** dedi. "Valla bilmem" dedim. **"Ben sana bir şey söyleyeyim mi, madem zam istiyorsun her hafta bana bir sayfa yap, yüz lira al"** dedi. "Tamam üstad" dedim. Her hafta bir sayfa, iki hafta boyunca getirdim, üçüncü hafta **"Getirme kardeşim artık"** dedi. Benim gençliğim geçmiş işte. Özel hayatım Karagümrük'te çoğunlukla kahvede geçti. Kahvede sevdiğimiz bir oyun vardı, **"prapa"** oynardık. Hayatta bir sevgili oldu, hâlâ evde.

Ton: Cafer, Akbaba'dan ayrılabilir ama ayrılmazdı, tabii orada garanti. Çünkü Yusuf Ziya aslında Cafer'i kullandı.

Caf: Ama her şeye rağmen para önemli değil, ben karikatürü seviyordum. Sıkıntısına katlandım.

Ton: Cafer sen tam bir halk çocuğuydun. Biz yine bir entelektüel tarafa gittik, tabii işte biz de halk çocuğuyduk falan ama biz toplumsal açıdan baktık olaya. O hedef seçme olayı var ya Cafer onu seçti, yani estetiğini belli sınırlar içinde kullandı. Biz bunu sınırsızlık veya belli bir düşünce sınırları içinde kullandık. Sanatın sınırları yok zaten, sonsuz açılımlı bir şey sanat.

Caf: Sözümlü balla kestim demeyeyim, rakıyla kestim. Yusuf Ziya beni kitabında çok iyi anlatmış. Ne demiş biliyor musun? Benim karikatüre karşı olan tutkuma **"Cafer Zorlu için karikatür bir şehvettir"** diye yazmış. Hala çiziyorum. Mesela bir sergi hazırlıyorum şimdi, yeni karikatürler de yapacağım, eski yeni, benim için hakikaten karikatür bir şehvettir, doğrusunu söyleyeyim. Gençliğimde ben karikatür çizirdim, bir de kahveye "prapa" oynamaya giderdim. Bir de Karagümrük'te **Hacı Baba Meyhanesi** vardı, oraya takılırdık, mahalleden bütün arkadaşlarımız oraya gelirdi. Kavgalar da ederdik, muhabbet de arkadaşlarımızla. Bir grupla dolaşırdık ve bir kişinin dışında **-Fenerbahçeli Naci-** şimdi grupta, hepsi öldü. Fenerbahçeli Naci gırtlak kanseri ama yaşıyor hala. Naci, Levent'te oturuyor ama hâlâ Karagümrük'e geliyor. Her sabah kalkar gelir, eski semti olduğu için, içer yükünü alır gider. İyi de bir insan, severim de onu. Hiç konuşmıyor. Sessiz dünya oldu. Ama biz anlaşıyoruz. Oyun da oynuyor hâlâ.

Ton: Bizim mekanımız dediğim gibi Baylan'dı. Biz daha çok karikatürcülerle değil edebiyatçılarla beraberdik. Çünkü Sultanahmet'te, Cankurtaran'da Ece Ayhan olsun... A takımı bir anlamda, **A dergisi** çıkardı **Adnan Özalpçiner, Kemal Özer**, o Yenikapılı ve Aksaraylı kuşak **Erdal Öz** gibi... O sırada edebiyat fakültesi ya da hukuk fakültesi öğrencileri onlar ve durmadan sanat tartışıyor. Çünkü karikatürcüler biraraya geldikleri zaman fazla sanat heyecanları, duyarlılıkları oluyordu. Onların günlük gazetede ki havadisler gibi bir konuşmaları vardı. İleriye bakıp neler yapabileceğimizi tartışıyor-duk biz. Sanatın güzelliğini, heyecanını, duyarlılığını ilerde neler yapmamız gerektiğini okuduk-

larımızdan etkilendiklerimizi birbirimize anlatıyorduk, projelerimizi açıklıyorduk. **Attila İlhan** mesela bizim kaptanımızdı. Bunu Çağaloğlu'nda bulamazdık. Çağaloğlu sadece hizmet mekanı, o da ayrı bir şey. Ben eskiden jenerik yapardım filmlere. Murat beyin Duru Film'ine. **Yılmaz Güney** de çalışıyordu orada, Adana'dan yeni gelmişti. **Süreyya Duru, Murat Duru'nun** babası. Yılmaz'ı Murat filmde tanıdım. Yazı yazardı o. O yönetmen olmak istemedi, yazı yazardı. Roman yazmak istedi, hikaye yazardı. Mahkum oldu, hikayesinden. Bir sınıfın bir sınıfa tahakkümünden içeri girdi 142'den, bir yıl. O zaman arkadaşlık. Bir de Pano vardı, orası çok ucuzdu böyle tek kadeh şarap verirdi. Yılmaz da orada çok içti. Yılmaz bir yandan sürekli yazardı. Giderdik, otururduk içerdi, güzel de türkü söylerdi, Arif Keskiner de. Cafer'le birlikte bir eğlence hayatımız olmadı çünkü ayrı semtlerde ayrı düşüncelerdeydik.

Caf: Karikatüre başlamadan önce ben Marpuççular'da çalışıyordum. Ondan önceki dönemde tuttuk bir Amavut'un yanına girdik, tepsicilik yapıyoruz. Köftenin yarım porsiyonu 45 kuruş, işkembe çorbası 20 kuruş, piyaz 25 kuruş ve ben işte o günlerde iki sene tepsicilik yaptım, 12,5 lira haftalıkla. O tepsiciliği yaparken Kayserili Ahmet diye birine yemek götürüyordum; şiş, pilav, komposto 155 kuruş. Bir gün bana dedi ki, -60 santim de boyu vardı ama yüreği iyi adamdı- **"Sen kaç lira alıyorsun, benim mağazama gel, sana 25 lira haftalık vereceğim, o işler iş değil seni tüccar yapacağım"** dedi. "İyi" dedim, "Evli falan değilim o zaman, düşünelim" dedim. Ondan sonra onun yanında çalıştık, sonra ben tüccar oldum. Kendi dükkanım var bayağı da iyi bir durumda. Zaten çocukluğumdan beri çiziyordum, meraklıyım oradan 56'da Milli Korumaya Kanunu çıktı, bir sürü tüccar battı, bu arada ben de battım. Fatura mecburiyeti geldi o kanun çıkınca. Enver diye bir lazin yanına girdim tezgahtar oldum. Patron olduktan sonra hakikaten bana çok koydu 100 lira haftalıkla. Bayağı koydu bana ve hasta oldum bir süre, kahrımdan. Ne yapalım, ne edelim karikatüre de meraklıyım, karikatür yayayım dedim. Ama şunu da rahatlıkla söyleyeyim, ben karikatüre para kazanmak için başladım. Dedim acaba oradan yolumu bulabilir miyim? O günlerde kimin ne para aldığını söyleyeyim. Sabah gazetesinde **Oğuz Aral**ın 800 lira maaşı vardı, **Altan Erbulak**'ın da 900 lira. Etin kilosu 8 liraydı. Sandviç 25 kuruştur. Beyinli sandviç... Yalçın Çetin beyinli alırdı, 35 kuruş. O zamanlar öyleydi. İstasyonda Töpal Cemal vardı, son zamanlarına kadar oradaydı, sakat, tramvaya atlatken ayağını kesmiş anlamı mı? Ama cin gibi adamdı, gazete satardı. Herkes geçerdi oradan ve Altan Erbulak da geçiyor, bundan gazete alıyormuş. **"Cemal abi, ben bu hırdavatçılığı bırakacağım, acaba karikatüre başlayabilir miyiz?"** "Tamam" dedi "Buradan Altan Erbulak geçiyor" falan. "Ben Altan'a söyleyeceğim, sabah git benden selam söyle, sana yardımcı olacak" dedi. "Beni Cemal abi gönderdi, ben karikatür yapmak istiyordum" dedim. Bir sürü de eskizler yapmışım elimde. Baktı "Cafer bey, tamam" dedi. "Size yardım ederim ama bunlar bir şey değil" dedi. "Siz, bir kere perspektifin ne olduğunu bilmiyormuşsunuz" dedi. "Valla ben ilk defa duydum" dedim. "Bak," dedi aldı kalemi eline şöyle bir ufuk çizgisi attı, "bütün her şeyi bunun içine sığdırın" dedi. Ben öyle başladım. O ne dediye yaptım, yıldı adam benden, her cebimden karikatür çıkarıyorum. "Cafer bey yeter yahu!" dedi. İlk karikatürüm Pazar mecmuasında çıktı, Yeni Sabah'ın Pazar ilavesi. Yusuf Ziya'ya karşı çıkma vardı o günlerde. Hürriyet hamle yapmış, tam sayfa spor sayfası yapacak diye duydum, gittim. Elimde spor karikatürleri. Şans işte, Fenerbahçe büyük transferden sonra ilk deplasmanda Ankara'da PTT'ye 2-0 yenildi, hemen karikatürünü yaptım. **"Fenerbahçe kalesinde iki gol, Postacı Kapıyı İki Kere Çalar!"** Bunu gördüm Ferhan Devekuşoğlu beğendi, tamam dedi. Gazetede spor karikatürünü görünce Ziya Bey beni çağırdı, **"Başka yerde çizemezsin Baba Cafer, benle mukavelen var"** dedi. **"Beyefendi nasıl geçineyim? Müsaadenizle çizeyim yoksa bırakacağım bu işi"** dedi. Bir hafta sonra herkes "Baba Cafer güzel

karikatürler yapıyorsun bize de yap bari." demeye başladı. **Dolmuş, Hürriyet, Milliyet, Çivi, Tercüman spor, Takvim,** geldi sonra. **Ton:** Ben çok çalıştım kendi adımla Tonguç diye tip çiziyordum. 52'lerde daha bilinçli dergilerde çizdim. **Sosyal Adalet, Ant, Vatan gazetesi.** 76-77 arası en kanlı dönemdi. **Dolmuş, Tef, Karikatür, Taş, Düdük...** Çizdiğim dergiler çok tabii, hangisini söyleyeyim yazarak sıraya koymak lazım. Bir Marko Paşa'ya yetişemedik. Çok da kanuna tosladım, beraat ettim. Ankara'lara gittik geldik, kaç dava açıldı.

"Amentü Gemisi" Çizgi Film

Ton: Arapça bir defa kaligrafı olarak çok önemli bir şey. Yani bir desen o. Onu kavramaya gerek yok. Baktığın zaman tamamen bir resim olayı. Şimdi benim çok hoşuma gidiyor o, bulduğum şeyleri biriktirmeye başladım. Bundan nasıl bir çizgi film çıkar diye. **Artun Yerres**'le birlikte çalışıyorduk, dedim ki nasıl yapalım. Sonra bir kitap çıktı **"Türk Halk Sanatı ve Suretler"** yazı- resim; leylek yazıyla, deve yazıyla, aslan yazıyla... Dedim ki "Bunlardan bir şey yapalım." Sezer Tansuğ'la konuşuyoruz, sanat tarihçisi ve hemen çekmeye başladık. Harcadığımız para kazandığımız paradan çok daha fazlaydı. Ben onu ciddi çektim, yıkattım, baktım tatmin etmedi beni. Çünkü o zaman şimdi ki gibi böyle görerek çekmiyorsun ki. Her şey kapalı. Kutu kapalı. Ancak yikadiktan sonra görüyorsun ne yaptığını, monitör yok. İstediyim gibi olmadı. Ama düşündüğümü yakalamışım. İyi ki çekmişim onu, eskiz oldu. Yeniden çektim. Türsak'ın Yüz Yılın En İyi Çizgi Film Ödülü'nü aldım, Amentü Gemisi'yle. Yüzyılın en iyi filmi de Yılmaz Güney'in "Umut" filmi oldu. Sait Faik'in bir öyküsünü de çizgi film yaptım. **Fazıl Hüsnü Dağlarca'nın "Balina Ve Mandalina"**sını da çizgi film yaptım. Yeniden montajlamak gerek. Arada bir kendime yapıyorum. Karikatürü nasıl kendimize çiziyorsak çizgi filmi de büyük masraf olmasına rağmen kendimize yaparız.

Caf: Medya karikatüre önem vermiyor artık, magazine önem veriyor. Kaliteli filmlere de önem vermiyorlar.

Bunlar Çok Mizanpaj Olayları

Ton: Gazeteyi kimler çıkarıyordu o dönem? Gazeteyi yazarlar çıkarıyordu. Şimdi gazetelerde niye başyazı yok? Çünkü imza yok. Yani başyazı yazacak adam yok, neden yok? Çünkü patron yazı yazmasını bilmediği için başyazı yazamıyor. Şimdi niye sermayenin beş gazetesi var? Dikkat et, birinci sayfada olan yazıp çizen karikatüristler bugün kenar köşe gazeteleri de olsa belli sermayenin hizmetine girmiş imzalar. Şimdi belli sermayenin hizmetine girmeyecek olan insanlar kimdi, baş sayfada karikatür çizen kişilerdi, bunların hepsini uzaklaştırdılar, çünkü onların yararına çizilmiyordu. Bugün Amerikan askerinin Türkiye'de konuşlanması, Türkiye'de ve Amerika'da çıkan aptalca karikatürler yüzündendir. Düşünebiliyor musunuz? Mizah çok önemli.

Günümüz Karikatürü ve Çizgi

Ton: Tabii ki bugünkü çocukların çizgi estetikleri mükemmel, bu çok önemli fakat sanki kendi aralarında şakalaşıyorlarmış gibi. Bir sınıfsal olay gibi değil de bir şehir arkadaşlığı veya şöyle genişletelim, bir ülke arkadaşlığı gibi düşünüyorlar. Bu onun devrimci bir güç olmasını sağlayamıyor. Estetik güzel ama coşku, heyecan ve duyarlılık, devrimci güç eksik, onu sağlamaları gerekiyor. Çünkü ellerinde çok güzel bir şey var mizahın en önemli şeyi estetik, bir çizgi bu, varsa her şey yapılabilir, yeter ki biraz daha dikkat etmeleri gerekiyor, o kadar.

Caf: Şimdi ben de karikatürle ilgili çok kısa konuşacağım. Karikatüre ben her şeyden önce çizgi denmesine karşıyım. Çizgi değil bu, karikatür karikatürdür, herkes bir şeyler çizer, duvara çizer, yere çizer, çizgi değil bu. Karikatüre karikatür denmesi lazım. Karikatür hem siyasal- dır, hem duygusaldır. İnsan içindeki her şeyi karikatür olarak yapar. Karikatüre çizgi denmesine ben karşıyım, karikatüre karikatür denmesi lazım, bu kadar.

Ton: Ama çizgi Türkçe bir kelime! Yabancı dil çoğalırsa kendi dilimizi unutturuz.

Caf: Ya unuttuk ama böyle çizgi demekle, sanatımızı, karikatürü de unutuyoruz. Şimdi be-

nim oğlum 4 yaşındayken Basıncıköy'de bunu çeviriyorlardı otobüste, "Baban neci oğlum" derlerdi. "Katırkatürüst" derdi. Valla öyle derdi. Çizgi değil abi olmaz, çizer demek küçümsemedir, karikatürü küçümsemedir. Karikatür bir logodur. Çizgi demek yanlış o kadar.

Rahmetli Zeki Beyner

Caf: Zeki en yakın arkadaşım. Kavga da ederdik, takılırdık Kumkapı'da. Karagümrük'e götürürdüm, çok hoşuna gitti. İyiymi yani. Yalnız onunla anlaşmak güçtür, herkes anlaşılamaz. Çok münakaşa eder. Tahammül edilecek bir insan değildir. Eve de götürdüm onu kaç kere oturduk. Zeki'nin karikatürleri şimdi değer kazandı. Kaç yerden soruyorlar, istiyorlar.

Ton: Sakla her şeyin arşivini yap. Çünkü zaman geçince değerleniyor. Zeki masa takvimi üzerine çalışmış. Tarihi var üzerinde.

Caf: Hiç evlenmedi Zeki, teşebbüs etmedi.

Ton: Zeki'nin sekter bir tarafı vardı, ama bunu yapamadı. Açıklayamadı, yapsaydı rahatlardı. Bir uçuruma gömdüler Zeki'yi. Her yağmurda korkuyorum, üzerindeki toprak kaymıştı, Zeki aşağıya yuvarlanmıştı diye. Zeki kendine ne diyordu biliyor musun? Ben Zeki'çizerim diyordu.

Caf: Zeki için bir laf ettim ben bir yerde, sonra kendim de beğendim, "Dünya ne ki / Öldü Zeki" diye. Yalan mı? Zeki'yi ben çok severdim, benim adamımdı o. Hastaydı; birtakım sıkıntıları vardı ama benim tahminime göre son bir darbe yedi ve o yüzden öldü. Gazeteye karikatür götürmek için evden çıkmış, **Bizim Gazete** diye bir gazete vardı, cemiyetin gazetesi, 2 milyon veriyordu karikatür başına. 2 milyona karikatür olur mu ya. Tek karikatüre iki milyon olur mu ya, kepezelik resmen! Neyse, son olarak evden gazeteye karikatür götürüyorum diye çıkmış, iki gün gelmemiş yok ortalıkta. Oraya buraya müracaat edilmiş, en sonunda nerden çıktı biliyor musunuz? Pendikte bir minibüs içinde mi ne bulmuşlar, karakola götürmüşler. Karakoldan "Gelin alın falan" dendi.

Ton: Sen buldun onu değil mi Cafer?

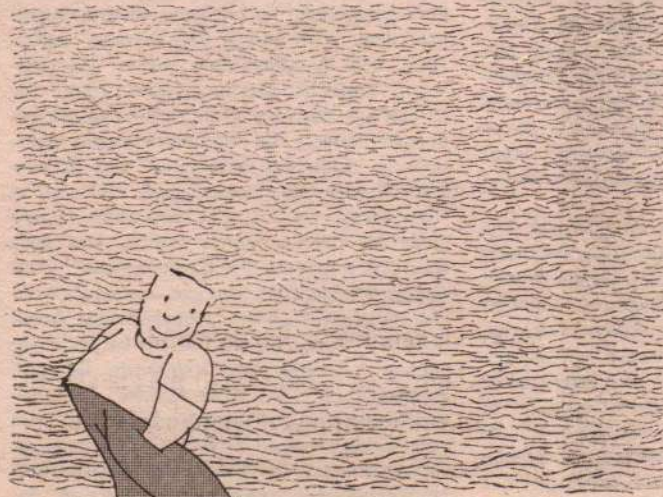
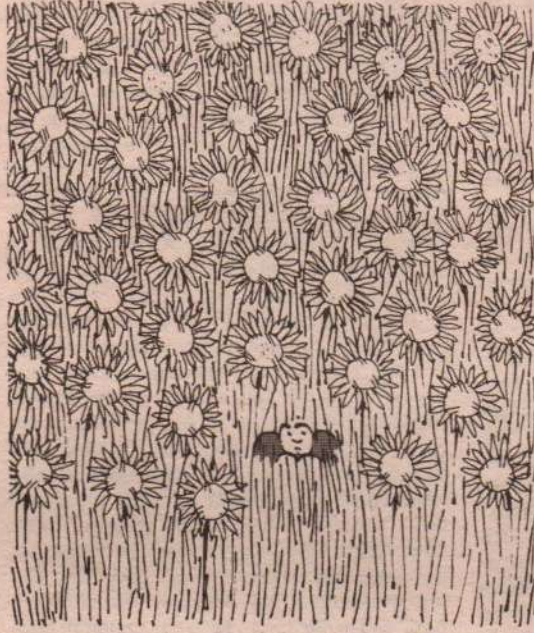
Caf: Ben buldum, getirdim gazeteciler cemiyetine, bitkin bir vaziyette falan, ne yapalım ne edelim, kaldığı evin sahibi hanımla görüştüm, dedi ki, "Dengesini kaybetmiş ne yapacağı belli değil bu Zeki'nin. Ben çok severim ama yanlışlıklar yapıyor, doğal gazı açık bırakıyor, elektrikleri açık bırakıyor, şey yani erken bunama gibi bir şey" dedi. "Ben" dedi, "Artık onu alamayacağım eve" dedi. Dedim ki "Yapmayın etmeyin bu kadar sıkıntısını çekmişsiniz bu adam ne yapacak bundan sonra?" İki oldu peki gelsin eve dedi, ondan sonra caydı kadın yine. "Gelmesin" dedi sonra. **Gazeteciler Cemiyeti**, Zeki'yi Darülaceze'ye yatırmak için karar aldı. Darülaceze'ye yatacak kendisinin de haberi var bu çözüm onun ölümüne sebep oldu.

Şimdi şöyle düşün kadın diyor ki "Bu adam örümcekleri seviyor, kirliliği seviyor, pisliği seviyor ama hiç temizlemiyor bir şeyi." Ya ben gi-diyorum diyorum ki "Şurayı şöyle bir badana edeyim", "Olmaz ben böyle seviyorum" diyor. Tamam karışamazsın. Kadın ben böyle yapamıyorum diyor sonra kavga etmiş bir gün bağır-mış, Zeki de tahammül edememiş çıkmış gitmiş Pendik'e. Çocukluğu karşı tarafta geçiyor bunun. Artık bırakmış orayı kavgadan sonra. Çocukluğunu arıyor, çocukluğuna gidiyor evsiz Zeki, gece bir yerde içti mi içmedi mi belli değil. Sokakta uyumuş kalmış soğukta, sabaha kadar o soğukta donmuş. Bizden büyüktü aslında, ama saklardı yaşını. Hastanede nüfus kağıdını verdiler. 28 doğumlu mu ne. Bırak der bu sanatçılığı falan senin ne güzel çizgin var, Zeki içtiği zaman bana belki yüz kere Bosch'un bir karikatürü var, onu anlatıyordu: "Karşıdan bir kadın geliyormuş da tam geçeyim mi geçmeyeyim mi derken araba tam geldiği zaman önüne atlıyormuş da" gülüyor da gülüyordu buna nedense. Ölümü de böyle oldu Zeki'nin, azraili beklemeydi, azrailin önüne atladı.

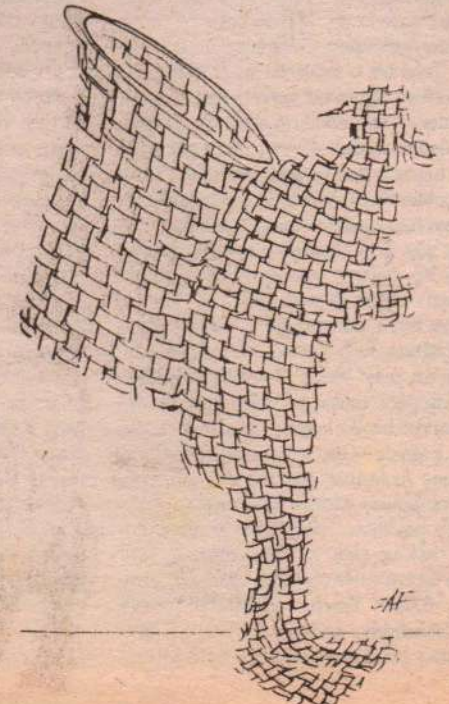
Caf: Öff be Tonguç, neyse biz gene eskilere dönelim... Yusuf Ziya bey bir gün bana dedi ki...

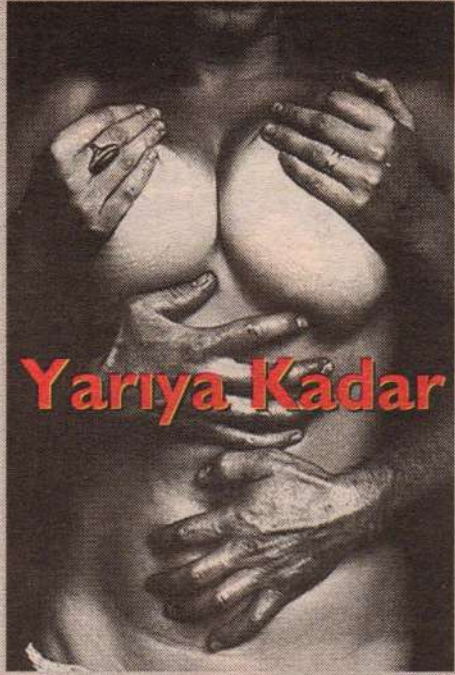
TONGUÇ YAŞAR

CAFER ZORLU

Düşünen Adam Hamamda!

Yarıya Kadar

Her şeyin yarım yamalak yaşadığı toplumlarda, tuhaf bir aşağılık duygusundan midir nedir; ya hep ya hiç anlayışı geçerlidir. Bir şey ya karadır ya ak, ya iyidir ya kötü, ya seversin ya terk edersin. Ortası yok! Ama nedense sevgilin yarım yamalak sevilir, karnın yarım yamalak doyar, ne doğduğunu anlarsın, ne öldüğünü...

Aslında her şeyin ortalaması yaşanır. Kimsede bir şeyi sonuna kadar götürecek enerjisi de, becerisi de yoktur. Ama lafa gelince; futbol maçına bile "ölmeye geldim" nazarları atılarak gidilir. Şurda keyifli keyifli bir maç izleyeceğiz, ölmenin ne alemi var, ölecekseniz de gidin bir kenarda ölün, bizi de tedirgin etmeyin demek kimsenin aklına gelmez. Sanki topluca ölünürse hakem karşı takımın penaltısını vermez! Hadi vermedi diyelim, değer mi once civan delikanlının telef olmasına!

Sanki her şeyin yarım yamalak yaşadığı birilerinden gizleniyor, biz sonuna kadar gideriz mesajı veriliyor. Aynı avcı fıkraları gibi. İnsanın, avın dili olsa da anlatsa diyesi geliyor; şu yarım kahramanların ipliği pazara bir serilsen.

Birkaç yıl önceydi; boğazı iltihaplanan bir hasta, yarım yamalak muayeneyle yetinmeyip komple muayene istedi. Kendine göre haklıydı, yalnızca boğazına bakıp sırtını dinlemiştim. Hazır parayı vermişken, bütün sağlık sorunlarımı çözüvereyim diye düşündü herhalde.

"Jinekolog değilim, zar işlerinden anlamam" demem kâr etmedi. "Anladığın kadarıyla bak işte," diye tutturdu. Ben bakmam dedikçe o bakırcayağım diye diretiyordu. Kendimi çala kalem yazılmış bir metni göstergebilimsel açıdan inceliyor gibi hissettim; gösteren, gösterilen, bakan, bakılan, baktıran... hepsi birbirine karıştı.

Sonunda, sen benden daha iyi bilirsin zarının son halini, dedim. Allah tarafından bozulacak değil ya bu!

Bozulduğunu sanmıyorum, dedi pişkin pişkin. Hep yarıya kadar girdiler.

Resmen cinayet nedeniydi bu; bir de girenlere sormalı bu trajediyi. Kahraman Türk erkeklerinin haline bak; yarıya kadar!

Sen yine de bir jinekologa görün, dedim. Bence onlar yarıya kadar değil, sonuna kadar girmişlerdir. Ama adamlarınki yarıymışsa, onu bilemem.

Neyse, etrafta savaş, açlık, yıkım var, ben nelerden söz ediyorum. Bush Irak'a yarıya kadar girer, kesin girer! □

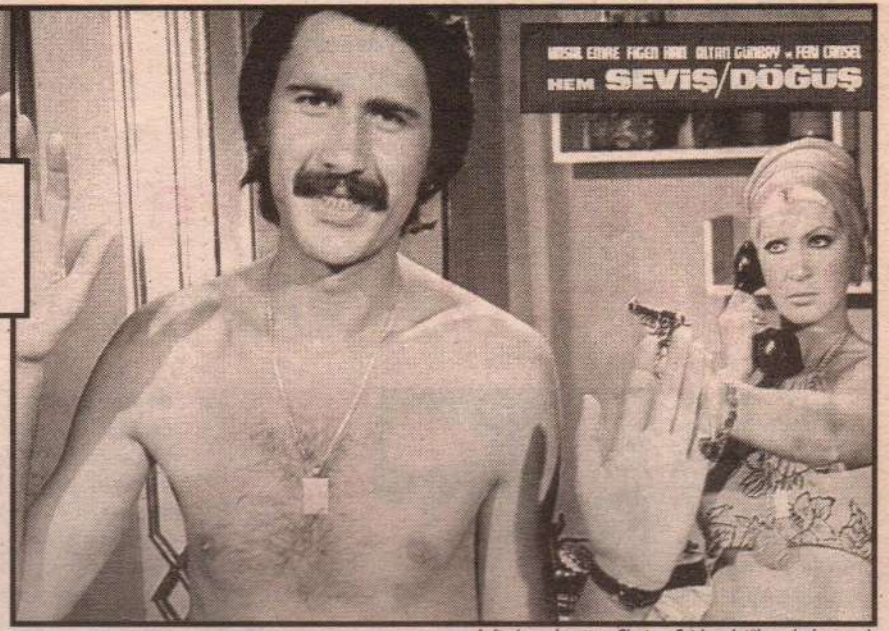
Zamanında Anlaşılmamış Filmlere Yeniden Bir Bakış Denemesi

Bir Daha Affetmem

OSMAN CAVCI

G enellikle çoğumuzun rezil sırrımızı paylaştığı bir porno kasetçisi vardır. Öyle önüne gelen dükkana "Abi, porno var mı" diyemezsin. Ah işte o kırk yıllık videocum kapandı. Zaten bitmiş o işler millet dvd (dividi)'ye kaymış. Hem elinde ki kasetler eskimişti, ta 80'li yılların filmleri, bunu tüylerden anlıyorsun yeni filmler tıraşlı. Manyak bir dükkandı, toz pas içinde. Geceleri kendiliğinden meyhane dönüşür bir sürü alkolik kafayı çekerd, hani bakkal meyhaneler vardır ya, benim çocukluğumda bir sürü vardı. 70'li yıllarda... Bilen bilir. Rakılar zuladan içilir, kaşar, sucuk kesilir, alışverişe gelen karı kızın kışına bakılır, dedikodusu yapılır yerlerdi. İşte bu videocu da tam böyle bir yer, şehrin bütün Kuzuların Sessizliği Antony Pörkins'ları toplanırlardı.

Niye durup dururken bu günah yuvasından bahsediyorum biliyor musunuz? Yakında çıkacak romanımın hikâyesi orada geçiyor. Neyse yeni videocu buldum kendime. Etiler'de lüks semtte, fakat adamın karısı sürekli dükkanda, artık istediğim kaseti alamıyorum, kadından utanıyorum. Beni sapık zannedebilir, (ya da anlayabilir) "soft"a döndüm daha da iyi oldu. 70'li yılların Yeşilçam seks filmlerini izliyorum, bunu sizinle paylaşmak istiyorum. Filmin adı **BİR DAHA AFFETMEM** başrollerde Figen Han ve Tarık Şimşek diye biri var. Filmin adıyla konusu arasında bir alaka yok, bu büyük eser eleştirmenlerin gözünden nasıl kaçmış anlayamadım. Film şöyle başlıyor. Sıkı durun -O tarihte Beşiktaş'da yüzme havuzu vardı, (Çırağan Otel Sarayı'nın orası) Masraf olmasın diye filme jenerik yapılmamış. Havuzda kamera dolaşır, karı kız çekimleri çaktırmadan alınmış görün-

Aslında anlattığım filmin afişi bu değil, evde bu vardı.

tüler, kalçalara zoom, sonra bir adam görüyoruz, Tarık Şimşek daltarak daltarak dolaşır havuzun kenarında. Bayıltan bir müzik... Gereksiz bir gerilim havası. Plan değişiyor, şimdi ormandayız. Tarık yine dallama dallama yürüyor. Biraz önce havuzdaydı, ne alaka yine aynı müzik, 34 ZN 544 plakalı Fort marka araba bozuluyor içinden. Figen Han sarı peruk ve seksi elbisesiyle iniyor ormana. Ağaçların arkasından Tarık Şimşek çıkıyor. "Motorum bozuldu" diyor Figen. Tarık'ta "Tüm buralarda tanıdık bir tamirci yok" diyor. Figen'in elbiseninin yırtmacı beline kadar, yani her şey ortada birden ayağı tökezlemiş gibi yapıyor ve kendini yere atıyor. Sonra yerde kıvranıyor, tabi olanlar oluyor, yiyor Tarık bir güzel. Sahne değişiyor, Harbiye Beşiktaş dolmuş durağının orada alakasız bir apartmana kamera zoom yapıyor, meğer ora karakolmuş. Siyah peruklu Figen Han, komser Baki Tamer'e bir ihparda bulunuyor, diyaloglar noter tasdikli... "Beni öldürtmek isteyen kişi İtalya'dan iki kiralık katil getirecekmiş" Komser cevap veriyor. "Yabancı ülkelerden gelen turistlere, biz bir suç işlemedikleri sürece dokunamayız" ve anlıyoruz ki o tarihlerde Türkiye'de kiralık katil, tetikçi yok. Tekrar Beşiktaş havuzundayız, yine Tarık orada telefona doğru yürüyor. Arayan Komser Baki, diyaloglar şöyle: "**Alo buyrun ben Kemal**" (Tarık'ın adı Kemal'miş) "**Ben emniyet amiri Cevat, beni iyi dinle kemal.**" "**Ama ben tatildeyim efendim**" - "**Sana ihtiyacım var Kemal, önce vazife.**" Telefon kapanıyor, Kemal kendi kendine konuşuyor. "**Buna milli piyango derler.**" İnanılmaz film, arak bir müzikle devam ediyor. Konu an-

ladığım kadarıyla şöyle: Sarı peruklu Figen, Siyah peruklu Figen iki ayrı kadın, ikisi de sevişken. Bunu Kemal (Tarık Şimşek)'de dile getiriyor. "hayret geçen gün ormanda ysladığım, pardon rastladığım kadına ne kadar benziyorsunuz." Sarı peruk siyah peruğu öldürmek istiyor, amca-dan kalan 50 bin lira miras var. Haaaaaa mesele anlaşıyorrrrr. İtalya'dan iki kiralık katil geliyor. **Tarzan Çetin ve İhsan Gedik**, Tom ve Pol rolünde. Mükemmel Türkçe konuşuyorlar. Siyah peruğun evine kadar geliyorlar. Kapıdan dönüyorlar. "Boş ver Pol nasılsa tekrar geri geleceğiz." Filmde hiçbir şey sırasıyla değil, apansız başka bir sahne başlıyor, kafa karışıyor. "**Niye bana öyle garip bakıyorsunuz?**", "**Ben mi! Ben komser Kemal**", "**Sizi tehdit edenler kaç kişi acaba?**", "**O halde buyrun içeri.**" Yine sevişiyorlar, pardon yişişiyorlar. "Sana inanıyorum Kemal" sarı saçlı, fan fatale cezasını buluyor, iki kazma İtalyan'da ayıyı yiyor. Bu harika senaryo adını bilemediğim yönetmen tarafından katledilmiş. (Yine de modern sinemanın öncülüğünü yapıyor. Seyirci konuyu kafasında yapıştırıyor. Her baba yiğit çözemez konuyu.) Ve bu güzel konu harcanmış. Figen Han'ı kutluyorum, özellikle yatak sahnelerindeki performansı süper. Yalnız İtalyan rolünde ki İhsan Gedik'le denizin içinde ki sahnede sanki İhsan abiden iğreniyormuş gibiydi. Kendini öptürmüyordu, İhsan Gedik de bu işi göbek üstüyle yapmaya çalışıyordu. O şekilde birleşmenin olmayacağını bu yaşına kadar öğrenemedi mi? Kemaremanın gereksiz zoomları (özellikle Beşiktaş havuzu) sahnelerinde ço iticiydi. Çok vaktiniz varsa seyredim. Etiler Alper video. □

Neler gördüm?

20 Şubat 2003, sabaha doğru.

- > Yabancılarla dolu kalabalık bir oda
- > Kendi kendine açılan pencereler
- > Hep dokuzu gösteren siyah kayışlı bir kol saati
- > Kapısını tıklatınca dükkana açan kitapçı
- > 7 tane açılmamış mektup
- > Karşılı gösteren pandomlmcinin eldiveni
- > Bana ingilizce siz diyen 3 çift
- > Dönen dünya geçen zaman

Öylesine dolanırken internet sayfalarında.

Sanat ruh işidir. Sırasında kendi ipini çekmektir. Kendi ipini çekebiliyorsan eğer, özel yaşamında belki mutsuz olursun ama, sanatta istediğin yere ulaşabilirsin.

Teoman Nereye Koşuyor!!!

Her yıla bir albüm sığdıran Teoman, bu kez süreyi birkaç ay daha uzatarak, bir önceki albümünden de kötü bir çalışmayla dinleyici karşısına çıktı. Üstelik herkesin cover krizine tutulduğu şu günlerde, Teoman da bu moda uymuş,

Barış Manço ve Cem Karaca'ya ait şarkıları yeniden yorumlayıp işin suyunu çıkarmış. İşin doğrusu, başkasına mal olmuş bir şarkıyı söylemek için, önce o şarkıyı en az asıl sahibi kadar iyi söyleyebilmek, ya da daha farklı bir yorum getirebileceğine inanmak gerekir. Tabii bu iş salt inanmakla bitmiyor; o kişinin ruhunu yakalamak, bakış açısını iyi bilmek de önemli. Barış Manço'nun **"Kol Düğmeleri"** ya da Cem Karaca'nın **"Resimdeki Gözyaşları"** adlı şarkılarını söylemek için bütün bu kriterlerin göz önüne alınması gerekirdi. Bir de o müzisyenin felsefesi, siyasi birikimi, yaşamı algılayışı var. Bunların hepsi bir bütün. Yani cover yapmak sanıldığı kadar basit değil. Sadece şarkıyı sevmekle iş bitmiyor. Sanat ruh işidir. Sırasında kendi ipini çekmektir. Kendi ipini çekebiliyorsan eğer, özel yaşamında belki mutsuz olursun ama, sanatta istediğin yere ulaşabilirsin.

Sonuçta Teoman kendi besteleriyle de farklı, yeni bir şey anlatmıyor son albümünde. Üstelik buğulu, her an intihar edecekmiş hissini uyandıran sesi kulağı inanılmaz tırmalıyor. Oysa Teoman'ın önceki şarkılarını genelde beğenirdim. Ama Teoman son iki yıldır büyük bir düşüşte. İlk çıkışındaki özen ve heyecan yok. Naim Dilmener'in dediği gibi, sesindeki peltelik sanki bu albümle daha da açığa çıkmış. Teoman'ın kendisini yenilemesi gerek, hem

de her açıdan. Önce büyük starlar gibi davranıp röportaj için önümüze sunulan ve diğer gazetelere de gönderildiğini öğrendiğim o acayip formdan vazgeçmesi gerekiyor.

Her kişinin kendisiyle röportaj yapacak gazeteciyi seçme hakkına sahip olduğuna inanıyorum. Ama yapacağı röportajın içeriği, uzunluğu, gazetenin tirajı... gibi acayip ayrıntılarla, üstelik form doldurarak kendini kanıt-

lama durumuna düşmek, böyle bir sevimsizliğe muhatap olmak sanırım hiçbir yazarın hoşuna gitmez. Eğer bu, o yazarı ya da bağlı olduğu yayın organını tanımak amacıyla yapılıyorsa, durum çok daha vahim demektir. Peki menajerler ne işe yarıyor? Sanırım sadece konser organizasyonları, sanatçısının tanıtılması gibi işleri yapmıyorlar menajerler. Kimlerin neler yazdığını, en azından müzik alanında nelerin yaşandığını, yeni gelişmeleri, kimlerin bu çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini takip etmeleri de gerekmiyor mu? Bunları değil menajerinin, bir müzik adamı olarak kendisinin de takip etmesi gerekir. Eğer amaç yazarı tanımak değil de starlığını tescil ettirmekse bu daha da çirkin. Yani benim artık tanıtma ihtiyacım yok, ben zaten kendini ispat etmiş biriyim, onlar benim peşimde koşsun zihniyetini anlatıyor bu form. Ama bir yazarın da ancak albümü dinledikten sonra o kişiyle röportaj yapıp yapmamaya karar verebileceğini bilmesi gerekir.

Keşke form hazırlamak için harcanan enerji albümde yer alan parçalar için kullanılsaydı da Motosikletli Kız gibi sözü, müziği hiçbir şey anlatmayan, gelmiş geçmiş en kötü parçalardan birine imza atmış olmasaydı Teoman. ☐

Bunları Biliyor muydunuz?

Yıl 1976, Hey Dergisi dördüncü sayısında; Cem Karaca ile Yavuz Plak sahibi Yavuz Asöcal arasındaki tartışmaya sayfalarını açıyor. Kavga nedeni de, Cem Karaca'nın Parka adlı 45'liğinin yedi yıldır beraber çalıştığı Yavuz Plak tarafından o yılın Kasım ayında izinsiz basılması. Tabii bunu öğrenen Karaca küplere biniyor. Ve Yavuz Asöcal'ın davranışını kokmuş bir Bizans entrikasına benzetiyor. Kendisine teessüf bile edemiyor. Çünkü Karaca'nın iddiasına göre bu 45'liğin içinde bulunan İhtarname adlı şarkı 1972 yılında, Parka ise 1976 yılında yapılmış. Bu nedenle sanatçının hem müzikal gelişimi açısından, hem de teknik açılarından farklılıklar gösteriyormuş. Birbirinden ayrı dönemlerde yapılan bu plağın Türk hafif müziğinin ilerlemesinde katkı göstermeyeceği iddiasında bulunmuş Karaca. Ayrıca bu çalışmanın üstünde Karaca'nın o dönemdeki grubu olan Dervişan'ın adının yazılmaması da sanatçının hayli canını sıkıyor. Bunu Asöcal'ın unutmış olabileceğini düşünüyor. Ona göre bu unutkanlık gayet doğal. Çünkü böyleleri mükemmel bir entrikayı gerçekleştirmiş olan beyin, böyle soylu bir

ayrıntıyla ilgilenemezdi diyor ve hakkında mahkeme açacağını bildiriyor. Haksız da sayılmaz hani. Adam hiç habersiz 45'liği bastığı gibi bir de verdiği demeclerle üstte çıkıyor. Bakın Asöcal ona ne cevap vermiş: "Birincisi, Beni Siz Delirtiniz, Niyazi ve Parka Nisan 1976'da, Namus Belası, Gurbet ve İhtarname ise ondan önceki dönemde aynı stüdyoda doldurulmuştur. Üstelik Namus Belası Cem'in bizde en iyi satan plağıdır. O kaliteli değilse, İhtarname de kalitesiz demektir. Ayrıca plak kapağında Dervişan'ın ismini yazmayarak onun LP'de yaptıklarının aynısını devam ettirdim. Kendisi de ilk LP'sinden sonra toplulukların adını yazmadı. Bu 45'likte İhbarname adlı şarkıda Moğollar, Parka'da ise Dervişan eşlik etmişti. İki grup adını birden plak kapağına koysaydım Cem'in hali ne olurdu? Sonra soylu bir ayrıntıya inmedimi söylerken dedemin İstiklal Harbi'nde şehit düştüğünü, babamın da Cumhuriyet'in kuruluşunda Ermenileri bu topraklardan atanlardan biri olduğunu unutuyor!" diyerek ne kadar soylu olduğunu da ortaya koyuyor!

Aradan yıllar geçti; entrika çeşitleri değişti ama soyluluk anlayışı hep aynı!

Özlü Sözler

Bu ülkede kadın problemi değil, erkek problemi var.
(Kudret Kurtcebe)

Türk Hafif Müziği'ni Türkiye'de kabul ettirdim.
Otursunlar, kalksınlar bana dua etsinler.
(Erol Büyükburç)

Benim tabiatım politikaya müsait değil.
(Mirkelam)

Hedefte İnsanlık War

Savaş bir türlü bitmiyor. Öyle ki, günlük hayatımızın neredeyse olağan bir parçası haline geldi. Artık televizyondaki ölüm haberlerine, bombalanan şehirlere, kazara ülkemize düşen füzelere ilk günkü şaşkınlıkla bakmıyoruz, ama yüreğimizdeki o derin sızı, o kara hüznün hissi de hiç eksilmiyor. Doğal olarak savaş üzerine yazılan, çizilen, yapılan şarkılar da bitmiyor. İşte bu günlerde Vardiya grubunun Hedefte İnsanlık War adlı üç parçalık single'ı Anadolu Müzik'ten çıktı. Vardiya grubuna ait iki parçanın dışında, sözleri Nazım Hikmet'e ait olan Kız Çocuğu adlı parça da, küçük bir kız çocuğu tarafından seslendirilmiş.

Aaa! Oscar Amca'ya Hiç Benzemiyor

Bir "Kral TV Video – Müzik" ödülleri gecesi daha yaşadık. Olabildiğince debdebeli, elden geldiğince şaşıla olmaları istenmiş bu sonuncu gece de; ilgileniyor olsalar, sosyologlarımıza, memleketin durumu için altın kıymetinde bilgiler – ayrıntılar verebilecek bir geceydi. Psikologlarımıza da... Zaten sağlam kıstaslara dayanılmadan oluşturulmuş kategorilerde yer alan onlarca ismin, "kazanmayan" grubunda yer aldığını öğrendiği an suratlarına yerleşen "ifade"; psikologlarımıza, bilinen bir "durum"un, son moda versiyonlarını izleme imkanı verecekti. Ah, ah, ne geceydi. Her zaman her alanda ifrata kaçmayı marifet bilmiş Uzan grubunun, "hiçbir fedakarlıktan kaçınmayarak" gövde gösterisi yaptığı bu geceyi kaçıranlar ne kadar üzülse yeridir. Hem eğlenme, hem de "Allahım iyi ki orada değilim, iyi ki ben böyle değilim" deme fırsatını kaçırdılar.

Kral TV'nin, kuruluşunun ilk döneminde, müzik piyasamıza epeyce katkıda bulunduğunu bir gerçek. Tamamen müziğe ayrılmış bir kanalın varlığı, başka hiçbir şey yapılmaya bile müzik piyasamızı hareketlendirmeye yeterli. Öyle de oldu. Ama sonraları, Kral TV, "ticari emeller uğruna", asla yapılmaması gereken her şeyi yapmaya karar verdi; müziğin ve klbin ni-

teliğine bakmaksızın ancak "parayı verene düdüğü çaldırmaya" başladı. Yani bir albüm ya da şarkı yapıyordunuz, birbir fedakarlıkla ona klip çekiyordunuz ve amacı müzik yayını yapmak olan bir kanalda bunu gösterebilmek için "extra" fedakarlıkta bulunuyordunuz. Devamı daha da tuhaf geldi:

Listelere de böyle girebiliyordunuz. İlk 3, ilk 10 ya da 20'ye girebilmek için de "en extra" fedakarlık gerekmekeydi. Müziğinin değil, cebinizin "okkalı" olması gerekiyordu artık.

Bu mantık hala sürüyor. Bindikleri dalı kesiyor olduklarını bilmelerine rağmen böyle sürüyor. Oscar Amca'ya benzesin diye kendilerini yerlerde süründürdükleri ödül geceleri de, biraz bunu bilmenin suçluluğu ile "rüya" sahneleri ile bezeniyor, gözlere pembe örtüler çekilmeye çalışılıyor... Son derece derme çatma kategori-

lerde hep "Eş – dost" yarıştırılıyor. Kırk yılda bir, "Artık bu kadarını da görmezden gelemez" diye düşündüklerinden olsa gerek bu kategorilerin içine, sahiden "hak eden" birilerini yerleştirmiyor değiller. Ama ödül, eninde sonunda, "onlardan yana" olana veriliyor. Sonuç: alkışlar, bitmek bilmez "teşekkür" fasılları, neredeyse ekranı çatlatıp seyredene ulaşan "gerginlik" nöbetleri. "Psikoloji" dediğimiz şey, bazen ferman dinlemiyor işte. "Suçluluk" bütün kontrol mekanizmalarını yerle bir ederek suratlara yerleşiyor, biz

de olup biteni bir kere daha "görüyor", onları bir kere daha "yakalıyoruz".

Bu yıl da aynı şeyler oldu. Erol Köse'nin yüzleri güldürmüş şarkıcısı Hande Yener "Romalı – Persli" kıyafeti ile sahneye çıktı – indi. Ödüllere boğuldu bu genç kızımız. Geceyi sunan ikiliden "hanımefendi" olanı; her türlü gerginliği bir başına alt edeceğine vehmettiği için durmadan konuşt – araya girdi – teşekkür etti, böylelikle gerginliği üçe – beşe katladı. Çikolata renkli olmayan "ölümsüz" söz yazarımız SCÖ'nün lafını ağzına tıkaması da ayrı bir tuhafıktı. Oscar törenlerinin aksine, Kral ödül gecesinde naklen yayın yönetmenleri, yerinde bir kararla, kaybedenlerin suratlarında epeyce gezdirdiler kameraları. Böylelikle biz; **Özcan Deniz** ödül alırken **Mahsun Kırmızıgül**'ün yüzüne yerleşen ("kıskançlık" demenin çok çok hafif kalacağı) o "dünya gözüyle mutlaka görülesi" ifadeye tanık olduk. Arka arkaya oturan **Mustafa Sandal** ve **Teoman**'ın el sıkışması; Yavuz Bingöl'ün, askeri kıyafetli ve (kameralar tam olarak okunmasına izin vermese de) "Savaş Hayır" rozetli "bu ne yaman çelişki anne" tablosu (ki, ekranın bir yerlerine Telsim / MyCep logosu yerleştirildiğinde, "çelişki" iyice "uzlaşmaz" bir noktaya evriliyordu); Haluk Levent'in yersiz yere ödülünü herkesle paylaşmaya çalışma gayreti; törene birlikte gelen Ebru Gündeş – Serdar Ortaç ikilisinin esneye esneye hem kendilerini hem bizi perişan etmeleri de görülecek şeydi.

Törenin tek sahibi yanı **Yıldız Tilbe**'nin varlığıydı. Ödül sahibi "bilmem ne ağa" **Yavuz Bingöl**, gerçekten dokunaklı şarkısını söylerken Yıldız Tilbe'nin gözleri yaşardı ve işbilir yönetmen bu sahneyi kaçırmadı. Galiba, salonda müziği düşünen, buna kafasını takan tek isim de Yıldız Tilbe'yd.

Onlar ermiş muradına. Ersinler bakalım. Biz Fikret Kızılok'un şarkısını söylemeye devam edelim: "Gün Ola Devran Döne..."

Olur da, döner de. ☐

POPÜLER ANSİKLOPEDİ

Nermin'in "N" si (Ya da "HAYAT MI BU?"'nın "ŞU" su "BU" su)

1944 İstanbul doğumlu. 60'lı yılların sonlarına doğru, Yurdaer Doğulu Orkestrası'nın solisti olarak başlayan müzik hayatı, sanatçının Elif Plak ile anlaşması sonucunda bambaşka bir noktaya evrildi. Yeni kurulmuş bulunan Elif Plak'ın önemli yıldızlarından olan sanatçının ilk plağı "Hayat mı Bu?" çok büyük satış rakamlarına ulaştı ve Nermin Candan'ı bir anda ülkenin en popüler kadın şarkıcılarından biri haline getirdi, şarkıcının adını "Tavernalar Kraliçesi"ne çıkardı. Geçtiğimiz yıllarda, Ebru Gündeş tarafından da yeniden yorumlanmış bulunan "Hayat mı Bu?" sonrası çıkarılan plakların hiçbiri ilk plağın başarısını yakalayamamış olsa da, Nermin Candan; gerek sahne show'ları ve gerekse plakları sayesinde epey bir zaman gündemin en üst sıralarında yer aldı. Semiramis Pekkan için yazılmış bulunan "Olmaz Bu İş Olmaz" ve "Dert Ortağım" plaklarından sonra, Anadolu Pop'un ağır bastığı günlerde, Kerem Güney'in "Efkar / Oy Canım Oy Cananım" adlı şarkısını da plak yapan Nermin Candan, 1970'in ortalarında müzik yaşamını tamamen sonlandırdı. Şimdilerde nerededir, ne yapar kimse bilmiyor. Zaten bu "eski yıldızlar"ın, gökyüzünün parlaklığı nihayete erdiğinde nereye gittikleri hiç bilinmemiştir.

En Güzel Ajda Pekkan Şarkıları

- 1- "Üç Kalp"
("Karar ver artık kimi daha çok" sevdiğine...)
- 2- "On Yedi Yaşında"
("Bir sevgilim var ki on yedi yaşında, her akşam bekliyorum köşe başında...")
- 3- "Sensiz Yıllarda"
("Yağmurlu bir gündü", tıpkı her gün gibi...)
- 4- "Gençlik Yılları"
("Her damla yaş bak anlatıyor, bana geçen o günleri...")
- 5- "Bir Gün"
("Söz ver, beni özlersen eğer, o an beni ara...")

Haftanın "Şaşkın"ı

Müzik dünyasına parlak bir giriş yapmış olan Teoman; sonraları, "her şeyi birden isterim" diyerek "hırs" meydanını boş bırakmamak (en azından Sertab Erener - Demir Demirkan ikiliyle paylaşmak) konusunda gösterdiği çaba ile göz doldurdu. Uzun sayılmayacak aralıklarla çıkardığı birbirine benzer albümleri – şarkıları üzerimize salmaya devam eden şarkıcının, bu albümler için elimizi cebimize atmamızı istemesi ise tam bir şaşkınlık örneği. "Mumya Firarda", "şarkı söylemeyi öğrenmeme" konusunda ısrarlı olan şarkıcımızın yeterince cebini doldurmamış olmalı.

Savaşın Gölgesinde Özelleştir(me)

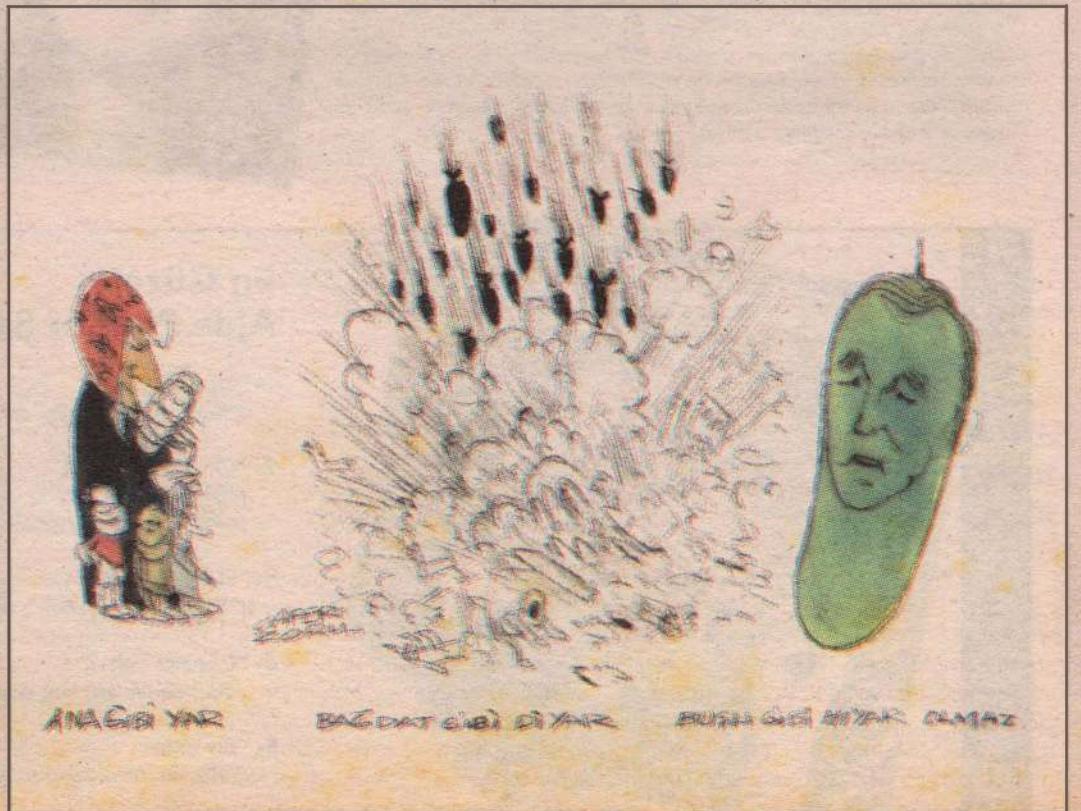
Türkiye kamuoyu dikkati başka taraflara çekildikten sonra yapılan operasyonlara, büyük gündemlerin gölgesinde o gündemler kadar büyük kazıkların atılmasına fena alıştırdı. Her büyük gündem yanındaki eşantıyon kazıkla beraber anılır oldu. Örnek mi?

Futbolda Türk takımlarının başarı elde ettiği akşamlar gelen zamanlar, magazin dünyasında yaşanan "şok gelişmeler" (bacaklarından vurulan kadınlar, yakalanan aşıkalar, patlayan albümler vb) ile aynı zamanda sessiz sedasız meclisten geçen yasalar. Hatta daha acı örneklerden bahsetmek mümkün mesela çalışanların "mezarda emeklilik yasa" diyerek isyan ettikleri sosyal güvenlik yasasının meclisten geçirilişi gibi örneklerden.

Hatırlarsınız çalışanların ve kamuoyunun yoğun muhalefeti nedeniyle sosyal güvenlik yasa tasarısı bir türlü çıkartılamıyordu. Yasaya karşı 500 bin kişi Ankara Kızılay meydanını doldura-

rak son 20 yılın en büyük eylemini gerçekleştirmişti. Tam da aynı dönemde Türkiye büyük bir felakete Marmara depremini yaşamıştı. Bir felaketi ve insanların acılarını fırsat bilenler depremin tozu dumanı arasında kamuoyunu ikna edemedikleri yasayı gözden ırak, dikkatlerden uzak bir dönemde sessizce meclisten geçirmişti.

Devlette süreklilik esastır ilkesinin doğal bir sonucudur bilinmez yine aynı taktik yine aynı pişkinlikle bir kez daha uygulanmak istiyor. Özelleştirmeler savaşın gölgesinde hem de hiç sınır tanımadan hayata geçirilmek isteniyor. Bizim Fadime Abla'nın dediği gibi; koyun can derdinde kasap et...

Petrol-İş Sendikası Genel Başkanı Mustafa Öztaşkın, özelleştirmeye karşı yürüttükleri kampanyaya ilişkin sorularımızı yanıtladı.

Özelleştirmeden Daha Sağlıklı Yollar Var

Başkanı olduğunuz sendika özelleştirmeye karşı bir kampanya başlattı. Kampanyayı biraz anlatır mısınız?

- Tabi ama önce özelleştirmenin ülkemizdeki seyrinden başlayarak kampanyaya gelmek daha iyi olur. Türkiye toplumu 20 yıl önce özelleştirme kavramı ile 17 yıl önce de özelleştirme uygulamaları ile tanıştı. Bu 17 yılın öyküsüne kısaca göz attığımızda o günden bu güne özelleştirmeyi savunanların öne sürdüğü argümanların tamamı iflas etti. Toplum şimdiye kadar gerçekleştirilen özelleştirmelerden ne ekonomik ne de sosyal açıdan hiçbir yarar görmedi. Özelleştirme uygulamalarının hepsi birer, devletin dolayısıyla da toplumun soyulduğu mekanizmalara dönüşmüştür. Petrol-İş sendikası olarak iş kolumuzun özelliğinden dolayı 1987'den bu yana özelleştirme uygulamalarının doğrudan muhatabı olduk. Sendikamızın örgütlü olduğu PETLAS ve Petrol Ofisi özelleştirildi. Dolayısıyla uygulamaların ve deneylerin en canlı tanığıyız. Özelleştirmelerin insan yaşamındaki yıkım ve acılarını da çok yakından gördük. Bu nedenledir ki sendika olarak işin başından beri kararlı bir duruş ve mücadele sergiledik.

Bu noktadan kampanyaya gelirsek; hükümetin 13 Ocak'ta açıkladığı ve sendikamızın örgütlü olduğu PETKİM, TÜPRAŞ, TÜGSAŞ, İGSAŞ, ESGAZ VE BURSAGAZ'ın özelleştirilmesi çabalarına karşı yeni bir kampanya başlattık. Bu kampanyamızın ana konsepti bilgi-yoğun gerçekleri açıklama ve özelleştirmelerin toplum yararına olup olmadığının sorgulanmasıdır. Bizim buradaki derdimiz ne mülkiyet biçimini tartışmaktır ne de bu sorunun sosyal güvence boyutunu öne almaktır. Bizim ilk hedefimiz insanların özelleştirmeye evet demeden önce ülke ve toplum yararını merkeze koyarak bir kez daha düşünmesini ve bir kez daha tartışmasını sağlamaktır. Toplumlar geleceklere dair doğru kararları düşünmeden ve tartışmadan alamazlar, bizim asıl önemsedığımız bu tartışmanın yapılmasıdır.

Peki bu tartışmaya biraz girecek olursak; özelleştirmenin topluma nasıl bir etkisi olur?

- Sözlerimin başında da söylediğim gibi bugüne kadar yapılan özelleştirme uygulamalarından bir tane olumlu örnek gösteremeyiz. Kaldı ki bu sadece bizim görüşümüz de değildir. Bunlar tamamen özelleştirme uygulamalarının sonuçlarından çıkan gerçeklerdir. Bu gerçekleri bugün kimi özelleştirme yanlıları dahi yüksek sesle ifade etmektedir ancak ha-

la bu gerçekleri görmek istemeyenler var tabi... Zaten her şeyden önce özelleştirmeden elde edilen gelir ve gider dengesine bakıldığında elde edilen gelirin yılda 70 milyon dolar gibi komik bir rakam olması her şeyi açıkça gözler önüne sermektedir. İnsanlarımıza 70 milyon dolar çok yüksek bir rakam gibi gelebilir ancak bu rakamlar ulusal ekonomilerde çok yüksek değerler değildir spor kulüplerinin futbolcu transfer bütçeleri dahi daha fazladır.

Özelleştirmelerin kamu ekonomisine bu tür yansımaları dışında topluma dönük daha doğrudan etkileri de oldu. Özelleştirme nedeniyle 60.000'e yakın işçi işinden oldu ve özelleşen birçok kurumun ekonomiye kazandırılması hedefi bir yana bu kurumların birçoğu kapatılarak ülke ekonomisine bir başka darbe daha vuruldu. Sürekli "Yeni iş sahaları açılması gerekir, ülkenin yatırıma ihtiyacı var" dendiği şu ortamda var olanlarının da özelleştirilerek kapatılıyor olmasının acısını tüm toplum çekiyor. Gerçeğin bir başka yüzü şu ki; bundan sonraki özelleştirmelerin sonuçları da öncekilerden daha farklı olmayacak. Bu nedenle ülke varlıklarının yok oluşunu sessiz sedasız izlememek ve bu tartışmayı tüm toplum kesimlerine yayarak derinleştirmek gerekir.

Bir de şu kambur meselesi var. KİT'lerin zarar ettiği, bu kuruluşlarda gereğinden fazla insanın istihdam edildiği, verimsiz oldukları vb sözler sıkça söylenir. Böyle değil midir?

- KİT'leri üretim yapan kurumlar ve hizmet üreten kurumlar olarak ayırabiliriz. Hizmet üreten kurumlarda bir sorun olduğu açık. Ancak üretim yapanlar için aynı şeyi söylemek mümkün değildir. Hele bir de bizim örgütlenme alanımız olan sektörde bunu söylemek hiç mümkün değildir. PETKİM gibi TÜPRAŞ gibi yüksek teknolojinin kullanıldığı yerlerde insan unsurundan kaynaklı bu tür olumsuzlukları bilgisayarlarla otomasyon şeklinde yapılan üretim ortadan kaldırmaktadır. Bu tür üretim yapan kuruluşların ekonomiye kambur oluşturması bir yana bu kuruluşların ekonomiye katkısını ifade eden rakamlara dileyen kolaylıkla ulaşabilir. Zaten bu kuruluşların verimlilik, kapasite kullanımı ve rekabet açısından dünya ile rekabet eden kuruluşlar olduğunu hemen görürsünüz. Bunlar Türkiye ekonomisine sağladıkları katma değer ile ödedikleri vergilerin yanı sıra binlerce insanı istihdam ederek ekonomiyi güç katan kuruluşlardır. Bu kurumlar devletin sırtında kambur değil-

Biz yalnız kalsak dahi kendimize, halkımıza ve ülkemize karşı sorumluluklarımızı sonuna kadar yerine getireceğiz.

dir ama bu kurumların sırtında kambur vardır o kambur da bu kurumların istihdamına ve yönetimine müdahale eden siyasilerdir. Bu kambur ortadan kalktığına toplum yararı için özelleştirmeden daha sağlıklı yolların var olduğu görülecektir. İşte kampanyamızda bu yolların tartışmaya açılması için değerli bir olanaktır.

Söz tekrar kampanyaya gelmişken, şu an hangi aşamada kampanya ve önümüzdeki günlerde nasıl devam edecek?

- Bu kampanyada biz iki strateji izliyoruz. Birincisi, konuyu kamuoyu gündemine taşıyarak siyaseti etkilemek. Topluma sesimizi duyurabilmek için gerek sinemalarda filmlerin öncesinde gösterilmeye başlanan sendikamızın kampanya filmi olsun, gerekse de radyolarda yayınlanan spotlarımız var. Ayrıca gazete ilanları, sokak afişleri, billboard afişleri, sticker'lar vb birçok görsel araçla gündemde yer almaya çalışıyoruz.

Kampanya çerçevesinde ikinci stratejimiz ise iş yerlerimizde ve bölgelerimizde yapacağımız etkinlikler ve kullanacağımız diğer araçlar ile siyaseti etkilemek. Önümüzdeki günlerde gerçekleştireceğimiz basın açıklaması, miting vb eylemlerle daha da sık gündemde olacağız. **Kampanyanızın dikkat çeken sloganlarından biri "Bir Özelleştirme Harekatı: Irak" Savaş ve özelleştirme arasında bir bağ kuruyorsunuz?**

- Biz ABD ve müttefiklerinin bu müdahalesinin sadece Irak'a yönelik değil tüm Ortadoğu'yu yeniden yapılandırma-ya yönelik bir müdahale olduğunu düşünüyoruz. Ortadoğu ülkelerinin tümüne baktığımızda bunların farklı rejimlere, yönetim biçimlerine sahip olduklarını ancak bu farklılığın yanı sıra hepsinin ortak bir özelliğe sahip olduğunu görüyoruz. Bu ülkelerdeki ortak özellik ise bu ülkelerin petrollerinin kamu şirketleri tarafından üretilmesi ve işletilmesidir.

Bu savaş ile birlikte bölgeye dünyanın en büyük petrol şirketlerinin göz diktiğini görüyoruz ve savaşın gerçek nedenini bu noktada değerlendiriyoruz. İşte bu savaş, bu açık gerçekten kaynaklı bir özelleştirme savaşıdır. Daha açık bir söylemle Irak'a yönelik saldırı ile Türkiye'de özelleştirmeyi savunmak arasında pek de fark görmüyoruz, ikisinde de niyet aynı sadece ülkelere yansımaları farklı. Biz de bu kaygılandıran şu ki; bu savaş Irak ile sınırlı kalmayacak, en az petrol kadar önemli iki doğal kaynak su ve madenler de bu savaşın ileri aşamalarında hedefe oturacak. Günümüzde dünyanın en değerli madenlerinden birinin Bor madeni olduğunu ve ülkemizdeki bor rezervlerinin dünya rezervlerinin çok büyük bir kısmını oluşturduğunu düşünürsek, bugün acısını çok yakından paylaştığımız Irak halkı ile çok yakın bir zamanda aynı kaderi paylaşmamız çok da hayalmiş gibi gelmiyor. Bu savaşa ve özelleştirmeye halkımız bu pencereden de bakarak iyi düşünmelidir. Söz konusu olan kendilerinin ve çocuklarının geleceğidir. Bu tabloda açıkça göstermektedir ki özelleştirme sadece Petrol-İş sendikasının sorunu değildir. Tüm toplumu çok yakından ama çok yakından etkileyecek sonuçlara gebe bu uygulamalara karşı hiç ayrımsız toplumun tüm kesimleri yan yana gelmek ve geleceği hakkında doğru kararlar alınmasını sağlamak zorundadır. Biz yalnız kalsak dahi kendimize, halkımıza ve ülkemize karşı sorumluluklarımızı sonuna kadar yerine getireceğiz. Ama önemli olan bizim sorumluluklarımızı yerine getirmemiz değildir. Önemli olan herkesin bu sorumluluğu üstüne alması, toplumsal olan bu yükü eşit paylaşılmasıdır. Yurttaşlar işçisine ve fabrikalarına sahip çıkarak, kampanyamıza desteklerini sunarak bu yolda ilk adımı atabilirler.

KAMU MALI KİMİN MALI?

Hepimizin ortak malı olan
işletmeler nasıl sınırlı olabilir?
Nasıl
Neden
Niçin

Sıra
PETKİM
TÜPRAŞ
TÜGSAŞ
İGSAŞ
ESGAS
BURSAGAZ
var!

Nasıl

Neden

Niçin

Sonuç önceliklerden farklı mı olacak? Onaylamadan önce bir daha düşünün.

Türkiye düşünüyor, Türkiye tartışacak.

**17 yıllık Kara-mizah Klasığı:
Türkiye'de Özelleştirme**

Üstüne Para Vermezsen Almam!

KÜMAŞ

(Kütahya Manyezit İşletmeleri A.Ş.)

● 5.9.1995 tarihli Özelleştirme Yüksek Kurulu (ÖYK) kararıyla 108 milyon 100 bin dolara Zeytinoglu Holding'e satıldı.

● Satış bedelinin yarısı olan 54 milyon doların satış sözleşmesinin imzalandığı tarihte, diğer yarısının bir yıl sonra ödenmesi kararlaştırıldı.

Ancak;

Satıldığında devlet bankalarında 40 milyon dolar nakdi bulunan KÜMAŞ'ın satışı için gereken peşinatın (54 milyon dolar) ödenmesinden bir gün önce (27.9.1995) KÜMAŞ genel müdürünün emriyle işletmenin çeşitli devlet bankalarındaki 18 milyon dolar nakti çekilerek KÜMAŞ'ı satın alacak olan Zeytinoglu Holding'e ait ESBANK'a yatırılmıştır.

(28.9.1995) 54 milyon dolar peşinatı ödeyen Zeytinoglu Holding KÜMAŞ'ı bankadaki 28 milyon dolar naktiyle birlikte devralmıştır.

KÜMAŞ özel sektör tarafından bir bakıma kendi parasıyla satın alınmıştır.

HAVAŞ:

● Hava alanlarında **gümrük dışı bölgede** yer hizmetleri veren HAVAŞ ihalesinin sonucundan önce, ihaleye katılanlar ilginçtir.

● Ömer Lütfü Topal, ABD Ankara Büyükelçiliği, Turgay Ciner, Mehmet

Ağar'ın kardeşi Yunus Ağar ve Hüsa-mettin Özkan. Kadro süper, oyuncu-luk mükemmel...

"...O'nu sattıktan sonra; milletin ekmek yediği tesis gitti, işsizlik başladı. Hayvancılık bitti, temiz etin kontrolü kalktı. Başka başka milletlerin eti geldi, herkeslere deli dana rahatsızlığı verdi. Bizim öküz kesilmekten kurtuldu ama bakımsızlıktan öldü. Eti devlet ucuza veriyordu herkes de et yiyebili-yordu. Devlet sattı, adamlar aldı, vali kızdı devlet geri aldı. Adamlar büyük adam imiş devlete izin vermedi, hep-ten kapandı. Biz de öyle durduk... İşte filmin tamamı budur"

Yüzlerce Et ve Balık Kurumu tesisi-nin böyle bir çok öyküsü var ancak en çarpıcılardan biri ise yukarda bahsi ge-çen kurum EBK'ya ait Ağrı Et Entegre Tesisleri (AĞ-ET);

AĞ-ET:

Kurum 1995'te 25 milyar TL'ye özelleştirilmiş ancak bölge ekonomisi-ne çok önemli bir yeri olduğu için bu uygulamaya o zamanki vali karşı çıkmış bunun üzerine devlet aynı işletmeyi bir yıl sonra 60 milyar TL'ye geri almış, ancak tesis bir daha açılmamış. Bölge-de hayvancılık özelleştirme yoluyla son bulmuş.

Şimdi halk okur düzeyinde hayvan-cılık yapıyor olabilir(!)

Garip kavram kargaşaları, ilginç cümleler. Ağzınızdan çıkanları kulağınız duyuyor mu? O zaman neden hala ısrar ediyorsunuz? Çok yakın bir dostunuz sizi aldatıyor olabilir. Zihninizdeki kavramlar sözlüğüne dikkat edin.. Konu özelleştirme ise konuşmadan ya da dinlemeden önce bir nefes alın birazdan sarf edilecek her kelime, kurulacak her cümle sizi gerçeklerden uzaklaştırabilir hem de en iyi bildiğiniz gerçeklerden. Gayet iyi bildiğiniz çok sık kullandığınız sıradan cümleler tarafından avlanabilirsiniz.

Kavramlar Karmaşık- laştırıldıkça Karmakarışık- laştırılıyor

Özelleştirme Konusunda Avcı Kavramlar:

Halk, devlet, kamu, özel, güzel, verimlilik, istihdam, fazla, küçük, büyük, zarar, fayda, almak, satmak, açılmak, yayılmak, asli, görev vb. Özelleştirme konuşulurken en sık kullanılan kavramlardır bunlar. Tek başlarına zararsız olabilirler ancak bazen cümle içlerinde algımıza sıkılmış birer kurşuna dönüşürler.

Halka Açmak: Topluma ait olan kuruluşların mülkiyetini hisse senedi vb araçlarla toplumdan alıp şahsa veya şahıslara devretmeye verilen ad. Kamu kuruluşları eğer özelleştirildikten sonra halka ait oluyorsa öncesinde kime aitti peki? Bu kamu da kim ola ki? Benzer bir yanlığı "**halk otobüsü**" tanımlaması için de geçerlidir. Özel şahsa ait olan otobüsler değil, kamu kuruluşu olan belediyelere ait otobüsler asıl halk otobüsleridir. Bu durumu bilmemize rağmen inatla Mehmet'in babasının malına halk otobüsü deriz.

Küçük Güzeldir: Devlet tarafından kamu adına üretim yapan kuruluşların çokluğuna eleştiri olarak özelleştirme taraftarlarınca kavramlaştırılmış bir slogandır. Devlet küçültülmelidir söylemi ile pekiştirilir. Kavramın halk diline çevirisi toplumun hakimiyet alanı küçültülmelidir. Özelleştirme sonucu toplumun denetim imkanlarının hiç olmadığı özel alanın büyüütülmesi ve bunun olumsuz sonuçları nedense kavram dışıdır. Yani davul kamuya tokmak özele...

den hem yününden mantığıyla geliştirdiği yönetime verilen ad. Önce özelleştir işsiz bırak, sonra daha özelleştirilmemiş kamu kuruluşlarına oy karşılığı yerleştir, ardından burası siyasi aralık olmuş diyerek orayı da özelleştir. Uygulaması basit, sadece milletvekili olabilmek için gerekli sermaye birikimine sahip olmanız yeter-ektir.

Devletin Kam-buru:

Bütün ürettikleri ile bütçe açıklarını kapatmak-tan kendine bir lira kalmayan Kamu İktisadi Teşekküllerinin ekonomideki reel pozisyonunu ifade etmekte kullanılan kavram. Devletin

ekonomideki eli gibi uzuvsal akrabalığı olan kavramlarla bir arda kullanıldığında entelektüel(!) çekiciliği bir kat daha artan bu kavram sadece Türkiye'de devlete yakıştırmak yapmak gibi suçlardan muaf olanlarca kullanılabilir. KİT'lere kambur olan bütçe açıklarını yaratan hortum olayları sisteme ait birer doğa fela-keti olduğu için kavram yaratıcılarınca ha-len adlandırılmamıştır.

SON SÖZ:

Karmaşa bataklığına saplanan kavramlar gerçekleri de beraberinde batırırlar.

Prof. Dr. İzzettin Önder İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü öğretim üyesi. İki tanesi günlük gazete olmak üzere sayısını kendisinin de bilemediği bir çok yayının yazarı. Davet edildiği tüm panellere katılmayı "bu bir kamu hizmeti red edemem" diyerek kabul eden ve bu uğurda Türkiye çapında kaç km. yol yaptığı hesaplanamamış bir akademisyen. Kamuya hizmet etmekten aylar önce doğan torunlarını görmeye hala fırsat bulamamış bir dede. Onunla kamu ve halk konusunda özelleştirme eksenli bir sohbet gerçekleştirdik.

Sermaye Devletin Alanına Saldırıyor

Hocam özelleştirme nedir, kelimeyi okurken kimisi son iki harfi bastırarak okuyor siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

- Özelleştirme, ekonomide özel sermayenin devletin alanına saldırmasıdır. Sermaye yanlıları ilk hecelere vurgu koyar, halk ise son hecelere vurgu koyar, çünkü sermaye halka karşıdır; sermayenin çıkarları halkın çıkarlarına aykırıdır. Şimdi doğrusunu söylemek gerekirse halkımız gözüyle gördüğüne inanan bir halk. "Ne zaman devlet kapısına işimiz düşse kuyruk, ilgisizlik, bir sürü bürokrasi ve sinir bozukluğu çoğunlukla yaşanan bu... Öbür taraftan masrafı bol da olsa özel sektörde müşteri memnuniyetini sağlamak için; hızlı hizmet, klimalı salon, güzel bayanlar, rengarenk dekorasyon bir sürü ferahlatıcı unsur var" diyorlar, siz vatandaşa ne dersiniz?

- İlk bakışta bu gözlem doğru, ama aynı zamanda oldukça da yanıltıcıdır. Zira, kamu alanında üretilen hizmetlere, bedel olmadığından ya da çok düşük olduğundan, aşırı hücum olduğu halde, özel kesimde fiyat olduğundan, insanlar bu alana giremiyorlar, böylece hizmete olan talep azalır ve hizmetin niteliği değil, fakat göz boyayıcı makyaj boyutu artar. Böylece halk hem aşırı para ödemiş hem de aldatılmış olur. Sorun, ekonomide bol kaynak yaratıp, halkın hizmetine vermektir. Özel sermayenin böyle bir amacı olamaz, zira bu durum onun aleyhine olur.

Peki ya, devlet dairelerinde çalışmadan para kazanan siyasi torpilliler ya da hortumlanan kamu kaynakları? Özel sektör çalışanının canını çıkarsa da israfa, hortuma yol vermiyor deniyor.

- Hortumlama kapitalizmin kaçınılmaz can damarıdır. Kamu kesiminde bu hortumlama hem azdır, hem de kamu kanalı ile yine bizzat ekonominin patronları yararlandırılmaktadır. Ekonominin güçlülere kamu kesimi kanalı ile toplumu sömürmekte, aynı güçlülere özel

kesim kanalı ile de hem çalışanları, hem de fiyatları ve kaliteyi istedikleri gibi ayarlayarak tüm toplumu sömürmektedir.

Herkes çok iyi bilir ki seçim öncesi siyasiler toplumun nabzına göre şerbet verir, halkın beklentileri

doğrultusunda vaatlerde bulunurlar, mesela "herkese iş, herkese aş, iki anahtar, yoksulluk bitecek" vs. Son dönemlerde bakıyoruz ki seçim meydanlarında dillendirilen "özelleştirmeleri en kısa zamanda gerçekleştireceğiz" söylemi siya-

set borsasının en çok iş yapan kağıdı. Halk iş, ekmek, zenginlik ister gibi özelleştirmeyi de istiyor diyebilir miyiz? Yoksa...

- Böyle bir şey söz konusu olamaz. Güçlü medya ve sair baskılama araçları ile halkı aldatan güçlüler, bu tür halka karşı fikirleri halkın kafasına sokmaktadır, ama özelleştirme, halkın devlet eli ile kullandığı ekonomik hakları gümüş tepsi içinde can düşmanı sermayeye teslim etmesi anlamına gelir.

Tansu Çiller siyasette ve başbakan olduğu bir dönemde özelleştirmeye karşı sendikaların ve kimi bilim insanlarının direnciyle karşılaşmıştı bunun üzerine özelleştirme konusundaki kararlılığını Türkiye'yi kast ederek "Son sosyalist devleti de biz yıkacağız" diyerek göstermişti. Bu söz, Boğaziçi Üniversitesi'nden oda arkadaşınız olan Tansu Hanım'ın alışık olduğumuz bir dil sürçmesi olabilir mi, sosyal devlet diyecekken sosyalist demek gibi mesela...

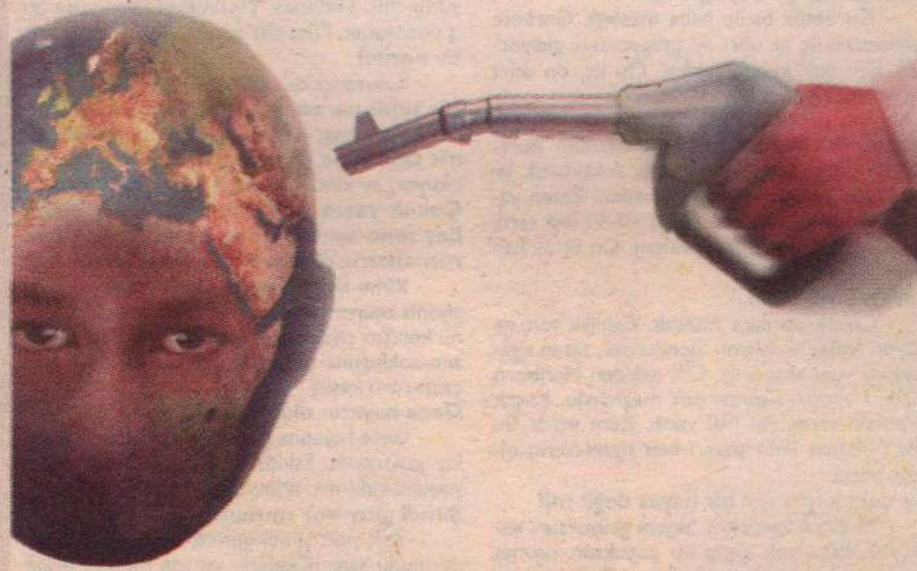
- Hayır, bu bir dil sürçmesi değil, kasıtlı olarak halkı kandırmaya yönelik bir ifade idi. Zira, sosyalist devlet dediğinde sempati toplayacağını, sosyal devlet dediğinde antipati ile karşılaşacağını bilecek kadar ekonomi bilir Tansu hanım.

Kamuya hizmet etmekten torunlarının dahi görmeye fırsatınız olmadığı söyleniyor...

- Eğer torunlarım, tüm toplumu sömüren üç beş bezirgânın hakim olduğu bir kabile ekonomisi yerine, halkının yararına çalışan gerçekten demokratik, üretim kararlarında demokratik, dağıtımda hakça işleyen bir ekonomi görebilirse, ben de torunlarımın mutluluğunu görmüş olurum. Sevgi, almak değil, vermektir. Sevgili torunlarım onları mutlu kılacak güzel bir ortam sağlayamadan onları görmek istersem bu sevgi narsist bir sevgidir. Eğer onları göremeden, onlara mutlu ortam yaratabilirim bu gerçek ve diğergâm bir sevgidir. Kapitalizm ile sosyalizm ve bu iki sistem yanlıları arasındaki farka benzemiyor mu!..

BİR ÖZELLEŞTİRME HAREKATI: IRAK

Özelleştirme nedir? Bildiğinizden emin misiniz?

Amerikan planıyla, ülkelerdeki özelleştirmelerin farkı var mı?

Özelleştirme önce bir devlet düşüncesidir.

Çünkü Türkiye düşünüyor, Türkiye tartışacak.

İsim : Ahmet Orakçı
Doğum Tarihi : 1963
İşi : Simitçilik

Yirmi Beş Sene Aynı Köşede Simitçilik Yapmak

MENEKŞE TANIR

Kaç yıldır İstiklal Caddesi'nde, bu köşedesin?

- 78'den beri, yirmi beş senedir yani.

Bu İstiklal Caddesi'nin sahibi sensin yani...

- Sahibi olamayız. Ama öyle diyorsan, öyle olsun.

Peki, seni burdan aldık, Alibeyköy'e götürdük, ne olur?

- Gidemem. Benim evim ocağım yıkılır o zaman. Çünkü İstiklal Caddesi alışkanlık olmuş. İstanbul'un her yerini gez dolaş, en lüks yerde de olsa rahatsız olurum. Ama Beyoğlu'na geldim mi kendi evim, kendi köyüm gibi.

Satışlar nasıl?

- Eskiden trafik dönemi vardı İstiklal Caddesi'nin. En az yirmi-yirmi beş araba durup simit alırdı benden. Ama şimdi yüz simit satacağız diye gün boyunca bekliyoruz.

Satış düştü yani...

- Tabii, çünkü simit pahalı bir; ikinci bir durum, maaş durumu çok zayıf. Adam bir çayla bir simidi hesap ediyor. Bir çay bir simit olsa bir milyon. E, her gün çayla simit olmuyor tabii. Tezgahtarlara sor bakayım, kaç para alıyor, bugün yüz-yüz elli milyona çalışan adamlar var, sigortası bile yok.

Senden simit alan müşteriler kimler?

- Genelde memur kısmı alıyor.

Parasız simit isteyen oluyor mu?

- O tür insanlar oluyor tabii. "Param yok, açım, abi bir simit verebilir misin" diyor. E vicdan, mecbur vermek zorundasın tabii.

Herkese vermiyorsundur...

- Kişinin durumuna göre halinden anlıyoruz biz. Alışkanlık haline getirip isteyen var, bir de mecbur kalıp isteyen var.

Nasıl anlıyorsunuz?

- Ya, zaten halinden belli. Bazısı gelir, "Baba yolda kaldım bana bir simit ver!" Dikkat et, "Baba yolda kaldım bana beş yüz bin lira ver" Dilencilik ayağına yatıyor. Ama o kişinin yüzü kızarır, "Selamünayküm, abi param yok..." Başkası duysun istemez. Zaten halinden de belli. Olsa, adam giyecek, adamın giysisinden belli. Giysiyi de bırak zaten adamın konuşmasından belli, içi ezik. Ezik insan belli olur. Yirmi beş senedir bu toplumda yaşıyoruz biz.

Borca simit alan oluyor mu?

- Şöyle oluyor. Misal getireyim. Tanıyorum adamı. "Meraba Ahmet, Meraba, iki tane sarsana Ahmet" Atıyor elini cebine "Ahmet cüzdanı dükkanda unuttum, sonra veririm" diyor veya bozuk çıkmıyor. "Tamam" diyoruz, çünkü tanıyoruz, güvencimiz var yıllardır. Ama tanımadığımız kişiye de veresiye defteri açamayız ki, simit demek tekel demektir, o tür bir şey yani.

Memleket neresi?

- Tokat Merkez'in köyü.

Kaç çocuk var?

- İki.

Peki bu yirmi beş senede iki çocuk yaptın, başka ne yaptın?

- Başka hiçbir şey yapmadım.

Ev, bark?

- Yok, kiradayım.

Köyde kalan ailene yardımda bulundun mu?

- Ailemin 'çocuğum gurbette çalışıyor' diye bir beklentisi vardı. Biz de yardım ettik tabii, ama şimdi evlendik, çocuk çocuğa karışık, en

doğal hakkım benim çocuklarımla ilgilenmem.

Köyde ailenin durumu çok mu kötüydü?

- E şimdi biz ezgin insanız. Zaten zorunlu olmayan biri gelip de sokakta beklemes. Yirmi beş senedir sigortalı bir mesleğim olaydı ben şimdi emekliydim. Ama simitçiliğin mesleği ne olacak!

Okulu kaç kadar okudun?

- Ben ilkokul mezunuyum.

Mühim olan simidin hesabını yapmak.

- Şükür, o kadar yapıyoruz. O kadar da değiliz.

Peki Ahmet, burası Beyoğlu, yetmiş iki buçuk millet burada, bu insanların içerisinde sana zarar veren oldu mu?

- Bana zarar veren olmadı. Yok, hiç kimse edemez evelallah. O tür bir konu hiç yok.

Çocuklarının simitçi olmasını ister misin?

- Yok, çocuklarımla bulaştırmam bu işe.

Okusun, bir devlet işinde ya da bir özel sektörde garanti altında olsun. Ki ben kendimi örnek veriyorum. Ben hayatımla oynadım. E kardeşim, şimdi bir hastalansan hastaneye gidiyorsun dünyanın parası, eczaneye gidiyorsun ilaç alamıyorsun. Ama sigortalı olsan bir güvencen var.

Belki de bu yirmi beş yıldır namuslu olmanın bedelidir, değil mi?

- E tabii. Yanlış yolda olsaydım ben parayı da bulurdum. Daha başka bir ortamım olurdu. Detaylı yollar var ama İstiklal'de her zaman pislik de var. Yine de o işler bize yakışmaz. Biz o tür pislik işlere bulaşmayız yani. Değişik ortamları var buranın. Her tür ortam var.

Nasıl geldin şu Beyoğlu'na?

- Gurbetlik bizde baba mesleği. Gurbete geliyorsun, üç ay dört ay çalışıyorsun, gidiyorsun. Ben çok küçük geldim. On üç, on dört yaşlarımda. Kendi köylülerimizin fırınları vardı, o fırınlara geldik, takıldık kaldık, keşke de gelmez olaydık. İlk Abanoz sokağına geldim. Buralar çok bozuktur. Neler vardı bu sokaklarda. İlk dönemde Abanoz'da fırında kaldım. Zaten yabancı kimse yoktu. Hiç yoksa 40-50 kişi vardı fırında kalan. Fırının üstü müsait. On üç ay kaldım.

Parayı biriktirdin...

- Çocuk ne para tutacak. Cahillik var, ne istiyon 'kola', ne istiyon 'dondurma', zaten sigaraya da yeni alıyoruz. Öff, eskiden Marlboro vardı, Harman sigarası çok meşhurdur. Kaçak Winston vardı, Pal Mal vardı, Kent vardı. Bu Mis sokağıyla Balık pazarı hep sigaracıların olduğu yerdirdi.

Bir çocuk için zor bir hayat değil mi?

- Ya şimdi kardeşim, akşam geliyorsun, ane yok, baba yok, garip bir çocuksun, hizmet yok, yemek yok. Mecburiyet işte. Bir garip gelmiş köyden, hiçbir yeri bilmiyor, ne yapacak, ister istemez katlanmak zorunda kalacak. Ama güvenilirdi, hep aynı köylülerdi. Sonra alıştık Beyoğlu'na, ortam güzel, insanlar civil civil, istediğini yiyorsun... Köye gidiyordum, bir hafta duramıyordum. Kalabalığa, sese, gürültüye alışıyor insan. Köy, ıssız dağın başı. İnsan alıştı mı ayrılmıyorsun. İstanbul'u gezip dolaşıyorum, buraya geldim mi köyüme geldim zannediyorum. Ama şükürler olsun, ortamı görüyorum, kimi esrarıcı, kimi tinerici, kimi afedersin özür dilerim öyle oluyor; ama şükür Allah'ıma kişiliği, benliğimi kaybetmedim, alırım ak yüzümü.

açık aslanlar gibi mesleğimi de severek yapıyorum. Korudum kendimi. Korumasam ya tinerici olacaktım, ya şarapçı olacaktım. .

Yıllardır Beyoğlu'ndasın. Aşk yaşadın mı hiç?

- Bekarken çok yaşadım. Ama müşteriye yan gözle bakmadım. Teklif oluyordum. Gençken bayağı aslanlar oluyordu. Kaşla, gözle, hareketle. Devamlı alışverişe giriyor. Yüz verdiğim oldu, vermediğim oldu. Çok uzun sürmedi ama. Çünkü sonunun olmayacağını biliyordum. Niye birinin hayalini kırarım. Hiç kimsenin ne kadriyle ne hayaliyle oynamış değilim. Oynamam, yakışmaz bana. Sonra evlendik zaten.

Memleketten mi?

- Memleketten.

İstanbul'da yaşadın, gittin köyden evlendin.

- Köyden değil, merkezden evlendim. (Gülüyor.) Kardeşim hayat paylaşacaksın, geçici değil. Burda asfalt çiğnemen kız gider de çamurda yürür mü. Yürümez. Yürümeyeceğine göre bu iş olmayacak. Olsa bile yarım kalacak, değil mi.

Ev nerde?

- Kasımpaşa'da oturuyorum.

Bir simit parasının yüzde kaç senin?

- Simit başı yüz bin lira. Ben bugün yüz simit satsam, on milyon yapıyor. İki tane çocuk okuyor, ev kirası, faturalar... Kira, yüz milyon.

Çocuk yaşta çalışmaya başladın, yirmi beş sene ayakta simit sattın, genç yaşta romatizma oldun. Hiç isyan etmedin mi?

- Kime isyan edeyim. Hırsla kalkan demiş, zıyanla oturur biliyor musun. Ben kendi kaderimi kendim çizdim ama yanlış ettim. Tek, boğazım tokluğuna çalışaydım da sigortalı bir işte çalışaydım keşke.

Gece hayatın oldu mu hiç?

- Gece hayatına çocukken takıldım. On sekiz yaşlarımda. Eskiden pavyonlar çoktu. Pavyonlara giderdik, eğlenmeye pavyona giderdik.

Şimdi gitmiyor musun...

- Yok yok, şimdi günlük nafakayı aldıysan ne mutlu sana. Cebinde var on milyon, evine mi bırakacaksın, çocuğın giderini mi karşılayacaksın, eğlenmeye mi gideceksin...

İyi bir aile babasıysın o zaman sen...

- Eee herhalde. Yoksa aileye olan olur. Bunu yapmayan adamdan ne beklersin. Benim evimde çocuğum aç olacak ben gezeyeceğim. Çok rastladım öyle adama. Adam pazar parası bırakmıyor evine. Bu kadın ne yapsın kardeşim. Çocuğu okula gidiyor, defterini, kalemmini almıyorsun, bu çocuk ne yapsın. Kimse isteyerekten yanlış yola düşmez. Bunun bir nedeni vardır. Bu İstiklal'de on yaşında çocuklar tiner çe-
 Dürsün, sana soruyorum.

Bunun annesi babası yok mu.

Bunun sorumlusu kim sence?

- Ailesi. E tabii. Bu çocuğın yanında ailesi olsa, onunla güzel güzel ilgilense, eğitimi verse sokakta ne işi var o çocuğın. Aile mücadele verecek, çalışacak.

Çocukların, eşin seni seviyor o zaman...

- Allah herkese nasip etsin. Ben çok mutluyum.

Ne kadar mutlusun yahu...

- Her şey maddi değil. Derler ya, iki gönül bir arada olursa samanlık saray olur, diye bir atasözü var.

Eşini çok seviyorsun galiba.

- Tabii. Ben altı tane basında çıktım zaten.

Nasıl yani!

- Uzun hikaye. Evlilik konusundaydı. Hanımın yaşı tutmuyordu. Biz de seviyorduk birbirimizi. Üç kere istettim, olmaz dediler. İş yok, evi barkı yok dediler.

Kaç yaşındaydı o zaman?

- Altı ayı vardı on sekize. Nikah tutmuyordu. Kızla anlaştık. Kaçtık. Ailesi şikayetçi oldu. Emniyet arıyordu. El altındaydık. En son buldular. Müdür bey "Ee, damat" dedi, "üç gündür peşinde koşturduk, bizim de sana bir işimiz düştü". "Buyrun müdürüm" dedim. "Polis hakkında dedikodular duyuyoruz. Bizle halk arasında sıcak bir ilişki kurmak için bu işi tatlılıkla polis halletti gibisinden basına verelim" dedi. "Siz nasıl layık görürseniz öyle olur müdür bey" dedim. Teşekkür ettiler. Basın müdürü geldi. İfade alındıktan sonra saat dörtte nikah memuru geldi. Karakolda kıydılar bizim nikahı. (Gülüyor) Aileyi de ikna ettiler. Ordan basın geldi, gazeteciler geldi. Ertesi gün yatıyoruz, abimler-deyim, emniyetten bir telefon geldi. Kulakları çınlarsın Zekai Hoş diye bir başkomiserdi. "Günaydın, gazeteyi aldınız mı" dedi. Gazeteyi açtım ki, başsayfada.

Hangi gazetede?

- Sabah, Hürriyet, Milliyet, Günaydın, Bugün, Tan. Altı tane basında çıktım ben. Teşekkür ettim hemen hepsine. Şimdi çok mutluyuz.

Allah daha çok mutlu etsin. Şimdi bir imkanın olsa memleketeye dönmek ister misin?

- Düzenim olsa dönmek isterim tabii. Burada her gün hayatla boğuşmaktansa tabii. Ev kirası yok, ekmeğe, oduna, suya para yok. Ama bir düzen istiyor, o da maddiyata dayanıyor. Bugün bir dönüm arazi sürdürmeye kalksan on beş-yirmi milyon.

Köyde ev var mı?

- Pederden kalma bir tane virane var.

Toprak!

- Toprak yok, olsa burda ne işim var.

Işık Ocak Yurtçu... Özgür Gündem Gazetesi'nin Yazışları Müdürü olduğu dönemde, hakkında açılan yüzlerce davadan yargılandı ve birçoğundan ceza aldı. 1995 yılında cezaevine giren Yurtçu, ancak 11 ay sonra özgürlüğüne kavuşabildi. Çok sayıda da uluslararası ödüle sahip olan Işık Yurtçu, uzun bir aradan sonra içini ilk defa Hayvan'a döktü.

Ben Bu Hayatın Sorumlu Müdürü İken

Çocukluk ve Gençlik

Ben yapı olarak muhalif bir kişiliğe sahibim. Babam da öyleydi. Öğretmendi ve gazeteciydi. Çocukluğum, gençliğim orta halli geçti. Demokrat bir ailede büyüdüm. Zaten ben 12 yaşından itibaren parasız yatılı okudum. Kürtlerle tanışmam çocukluk yıllarıma dayanır. Maraş'ta mahalle arkadaşlarım vardı. Karma bir mahallede otururdum.

Yılmaz Güney ile Nihat Ziyalan'ın Kültür Sanat Sayfası Deneyimi

Babam Çoban Yurtçu Cumhuriyet Gazetesi Adana Temsilciliği'nin yanı sıra yerel bir gazete çıkarıyordu. Bu arada Adana'da birçok genç değer vardı. Yılmaz Güney, Nihat Ziyalan, Turgut Kazan, Kayacan Polat, Kemal Bayramçukurkaya. Babam bunlardaki hareketliliği, heyecanı görünce, bir edebiyat-sanat sayfası açmış gazetede. Yılmaz Güney ve Nihat Ziyalan ilgilenir o sayfa ile ve bu kuşak orada deşarj olmaya başlar. O dönem İstanbul gazeteleri Anadolu'ya iki üç gün geç geldikleri için, yerel gazetelerin önemi çok büyüktü. Babam o gazeteyle Çukurova yöresinden, Toroslar'ın ötesine sesini duyurabilmeyi başarabilmişti.

Babamın Mirası

Babamın arkadaşlıkları bana miras kaldı, bir de çevresi. Benim farklı bir kişilik olmam, farklı işler yapmam beklenemezdi. Yaşar Kemal, Orhan Kemal bana babamdan kalan ilişkilerdi. Babam Çoban Yurtçu ile Orhan Kemal, Adana'nın mahalli futbol takımlarında uzun yıllar top koşturmuşlar. Bütün bu ilişkiler ve bu çevre içinde büyüyünce ben de, aynı işleri yaptım.

Hep Sancılı Gazetelerde Çalıştım

Meslek hayatıma profesyonel olarak 1969 yılında başladım. Hep sancılı yıllarda, sancılı gazetelerde çalıştım. 1970 yılında Devrimci İşçi Sendikaları'nın sahibi olduğu Politika gazetesinde çalıştım. Meşhur 1 Mayıs kanlı pazar olayı oldu. Daha sonra

1980'de Demokrat Gazetesi'ni çıkarıyorduk. Her gün birçok insanın öldürüldüğü bir dönemde 12 Eylül darbesi geldi ve gazete kapandı. Sonra Özgür Gündem geldi.

Ahmet Arif ile Halkçı Gazetesi

1969 yılında Yeni Halkçı gazetesini çıkarıyorduk Ankara'da. Ahmet Arif ile birlikte orada çalışıyorduk. Siyasi baskılar vardı ve biz sürekli bu konuları işliyorduk. 12 Mart muhtırası verildi ve Yeni Halkçı gazete de kapandı.

Ahmet abi çok sevecen, sevgi dolu bir insandı. Çalışma odalarımız yanyanaydı. Ahmet abi bir şeye kızdığı zaman çok kızar ve bağırırdı. Buna alışmıştık. Bir gün çok bağırma ve küfürler etmeye başladı. Dedim herhalde çok büyük bir gelişme oldu. Yanına gittim, kapısı açıldı zaten. İçeride birtakım gençler vardı ve hepsinin beti benzi atmıştı. Onlara bir şeyler anlatıyor ve sürekli olarak, "O bizim ustamız, niye onunla kıyaslıyorsunuz?" diyordu. Meğer mevzu şiir üzerineymiş. O dönem gençler sürekli gidip gelirlerdi Ahmet abinin yanına. Tartışarlardı. O gençler de Ahmet abiyeye, "Siz mi Enver Gökçe'den etkileniyorsunuz, o mu sizden etkileniyor?" diye sormuşlar. O gençler sonra büyüdü ve kimi

sivil toplum örgütlerinin başına geçti, kimi ünlü sendikacı oldu. İsimlerini vermek istemiyorum.

Politika Gazetesi

Ondan sonra Politika gazetesi çıktı. Vedat Dalokay sahibiydi. Demirtaş Ceyhun genel yayın yönetmenliğini yapıyordu, ben yazı işleri müdürlüğünü yapıyordum. Çok kısa bir süre bu ekiple çalıştıktan sonra gazeteyi, dönemin güçlü bir sendikası olan Maden - İş satın aldı. Kemal Türker sahibi oldu. İsmail Cem genel yönetmeniydi. Ben yine yazı işleri müdürüydüm. Şunun için yazışları müdürü oluyordum. Ben sadece sorumlu değilim, bu işi gerçekten yapabiliyordum. Bizim meslekte ofset daha sonra gelişti. Kurşunla çıkıyordu gazeteler. Kadraj cetvelini çok iyi kullanırdım. Mizanpajı çok severdim, başlık atmayı çok severdim, haber değerlendirmeyi severdim. İnsan sevdiği işte başarılı olabilir. Ben de severek yapıyordum.

Sorumlu Müdür Olmak

Bana sürekli "Neden? Neden başına bu gelecekleri bildiğin halde, Özgür Gündem Gazetesi'nin yazışları müdürlüğü gö-

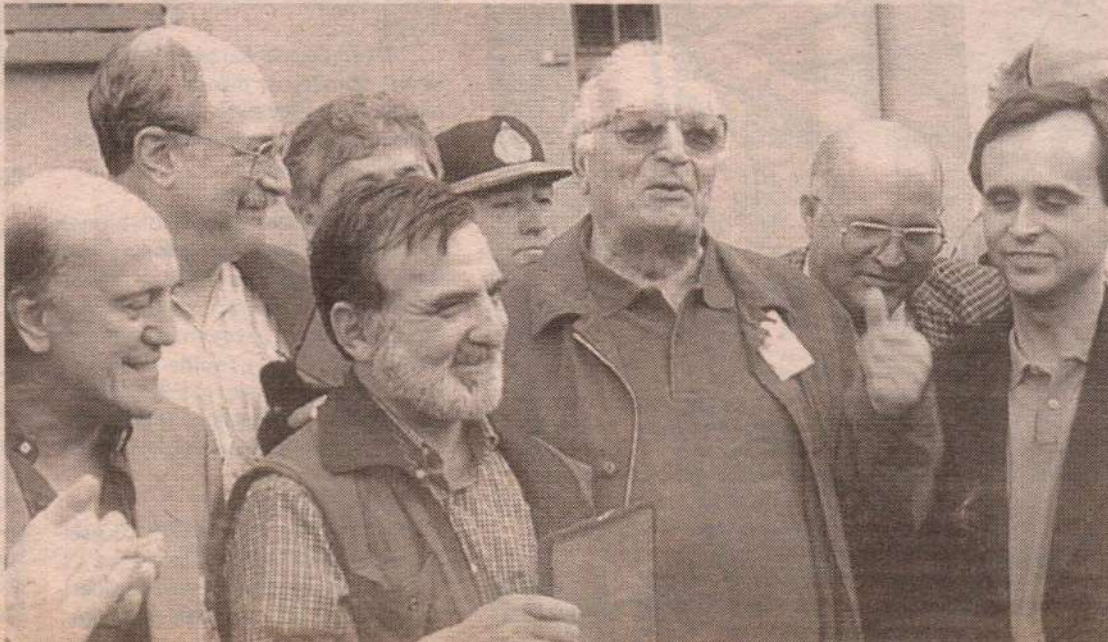
revini kabul ettin" diye sordular. İsrarla söylüyorum; bilerek ve isteyerek üstlendim bu görevi. Bu gazetecilik mesleğimin bir gereğidir. Nelerle karşılaşacağımı biliyordum, çünkü onca yılın getirdiği bir tecrübe vardı. Basın Yasası'nı da biliyordum, ceza yasasını da biliyordum, DGM'lerin ne menem mahkemeler olduğunu da biliyordum. Bana teklif geldi, ben de düşünmedim. Hemen kabul ettim ve severek yaptım. Türkiye'de 'sorumlu müdür'e fedai gözüyle bakıyorlar, iki kişi olur, biri yazışlarını yönetir de diğeri sadece davalara girer çıkar. Benim öyle bir olayım yoktu, aktif olarak yazışlarını yönetiyordum ve sorumluydum da.

90'ların başıydı. Siyasi baskının en yoğun olduğu dönemdi. Birtakım talimatlarla sokak ortasında adam kaçırılıyordu. Gözaltında kayıplar vardı. O dönem beraber çalıştığım gazeteci arkadaşlarım kayıptı. Bazıları halen bulunamadı. Gazete binası bombalanıp yerle bir edildi. Sancılı yıllardı o yıllar.

Sorumlu Müdür Hayatın Sorumlusu mu?

Özgür Gündem ilginç bir deneyimdi. Gazetenin binası Kadırga'daydı. Kadırga parkı vardı karşımızda. Birdenbire Kadırga parkına seyyar bir telefon kulübesi geldi. Jeton satan adamlar ortaya çıkmaya başladı, simitçiler ve ayakkabı boyacıları çoğaldı. Yüzü aşkın davadan yargılandım ben. Birisi çok ilginçti. Bir defa gazete bahçesinde bir protesto yapıldı. Dışarıdan sesler falan geliyordu ama ben hiç orali olmuyordum ve bir haberi okumakla meşguldüm. Çünkü alışılmış bir tabloydu.

Aradan günler geçti, savcılık çağırdı. Sorumlu Müdür denilince, her yerden, her şeyden sorumluyu anlıyorlar. Bahçedeki protestodan ya da binadaki her gelişmeden sorumlu değilim ki ben. Gazetede yazıların sorumlusuyum. "Neden protesto

100 Ünlü "Jön" Türk Büyüğü

olmuş?" dedi savcı, dedim ki, "Ben gazete-nin sorumlu müdürüyüm, hayatın sorumlu müdürü değilim ki!" Soruşturmalar davalar o kadar yoğundu ki, artık hangisine yetişe-ceğimi bilemiyordum.

Cezaevinde Dostlar Üzdü

Cezaevindeyken, maruz kaldığınız o sı-kı uygulamalar falan hiçbir zorunuza gitmi-yor. Çünkü zaten tutuklusunuz, içerdesi-niz. Ama bir bakıyorsunuz, en beklemediği-niz kişi, bir köşe yazarı sizi yazmış ve eleş-tirmiş, sizi en çok bu yaralıyor. Mektupları-nızın verilmemesi, mektup göndermenize izin verilmemesi, görüşe izin verilmemesi falan bunlar hiç zorunuza gitmiyor gerçek-ten. Dışarıdan gelen eleştiriler çok yaralı-yor.

Dinlenmek İstiyorum

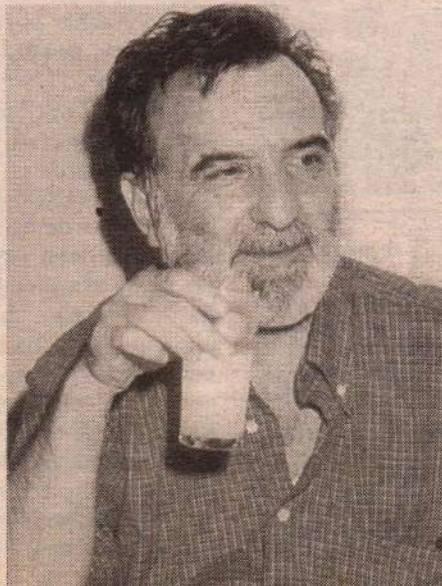
Cezaevinden çıktıktan sonra bir süre dinlenmek istedim. Çok yorulmuştum. Da-ha sonra yurtdışından gelen davetleri de-ğerlendirmeye başladım. Avrupa'nın birçok ülkesine gittim, Amerika'ya gittim. Yurtdışı ve yurtiçinde, basın özgürlüğü üzerine dü-zenlenen çeşitli panel ve toplantılara katıl-dım. Bu bir tavırdı ve buna gayet ihtiyacım vardı. Çünkü sağlık sorunlarım vardı ve bu sağlık sorunları iz bıraktı bende. Kamu-oyuyla aramızda bir kopukluk oldu. Ama kimseye bir kırgınlığım, dargınlığım yok. Çünkü yaşam koşulları o kadar ağırlaşmış durumda ki, herkes bir şekilde yaşam sava-şı veriyor. Bu yüzden bu kopukluğu doğal karşıliyorum.

Geziyor, Tozuyorum

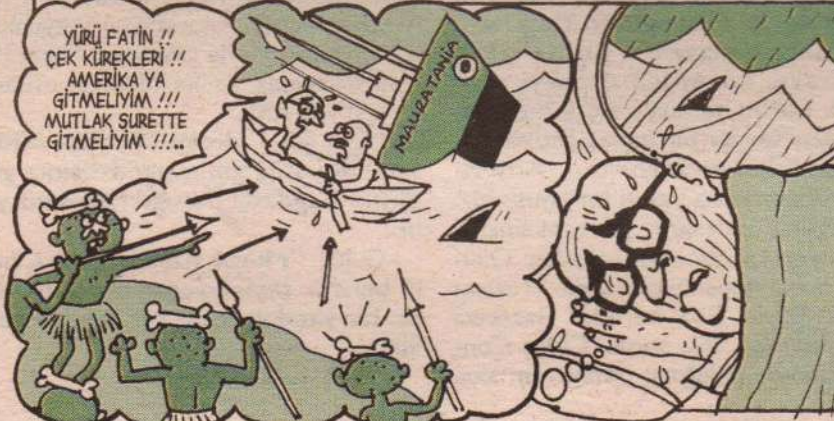
İnsanın isteyip de yapamadığı birçok şey vardır. Cezaevindeyken sürekli planlar yapıyorsunuz. Ben de hayatımın bundan sonrasını dinlenerek geçireyim istiyordum. Gitmediğim, görmediğim yerlere gitmek, bir gazeteci gözüyle değil de, bir turist gö-züyle bakmak istiyordum hayata, olaylara. Bunları yapmak istiyordum ve çıktıktan sonra da bunları yaptım. Kendime göre ya-zı çalışmalarım var. Dar bir arkadaş çev-rem var. Çoğu zaman İstanbul'da değilim, öyle geçiyor günler.

Bağımsız Gazete Hayali

Şimdi geriye dönüp baktığımda en çok şuna üzüliyorum: Bağımsız, sol bir gazete-nin eksikliği. Bu çok önemli bir şey. Büyük bir potansiyel var, çok iyi bir kuşak yetişti ve bu kuşak artık hiçbir şey utmuyor. Böyle bir kuşağa mevcutların verebileceği hiçbir şey yok. Bugün 18 - 25 yaş arası bir gence hangi köşe yazarı ne verebilir? De-mokrat, sol bir günlük yayın organı özle-mim oldu sürekli. Özlem devam ediyor. □

O zamanlar okyanus aşırı uçaklarla öyle zırttıdı pırttıdı Powel gibi Tayyip Erdoğan gibi, aklına esti gel, aklına esti git yok.Bayar ve ekibi Mauritania transatlantığı ile İngiltere'den Newyork'a hareket etti..hava kötü..Anında, hemençecik Amerika'ya kavuşmak kolay değil öyle..

Bayar'ın ABD'de, Harbor çelik fabrikasından tut, Mac Arthur, Eminem, Universal film stüdyolarına kadar; gitmediği yer, haberişmediği kimse kalmadı..Bu arada önüne gelen Amerika şehri Bayar'a şehir anıtlarını hediye ediyor..Bizinki de alta kalır mı?..... Clinton gibi, Ecevit ayakta dikili beklerken kendisi koltuğa yayılmış oturmuş öyle yapıyorlar..

7 ABD'nin misafirperverliğine karşı verdiği cevaplar - Amerikan Milli Basın Klübü'nde; Amerikan Kongresi'nde; gelirken, giderken, otel lobbiesinde, kafede- özette şu ;

Esas önemli nane ; Bayar, 24 şubat 1954 'de Glen Cove'daki dünyanın en büyük TUGSTEN (Volfram) madeni işletme tesisi olan Wah Chang İşletmesini gezdi.. Tungsten olmadan atom enerjisinin sınai amaçlar için kullanılması mümkün değil ...Şirketin başkanı K.C.Li, en büyük amacı atom enerjisinin başlı zamanında kullanılması imkanlarını geliştirmek olan ş irketinin ; Türkiye'deki tungsten kaynakları ni işletmek üzere ; Türkiye Mühendislerine yardıma hazır ve amade!!! olduğunu açıkladı..

Celal Bayar'ın reenkarnesi Tayyip Erdoğan, Abdullah Gül, o zamanlar daha bebektii..büydüüler ..bayrağı devraldılar.

Aktif Gazeteci Murat Bağdat'ta!

HÜRKAT NAZAROĞLU

Birkaç hafta önceydi, o zamanki sekreterim Yusuf Hanım bir adamın beni görmek istediğini söyledi. Randevusuz gelenlerle görüşmediğimi hatırlattım.

Bir dakika sonra telefon çaldı. Adam Yusuf Hanım'ın yanından beni arıyor, randevu istiyor: **"Saat üçü onsekiz geçiyor. Üçü yirmi geçe için randevu verebilir misiniz acaba?"**

"Siz gazeteci misiniz?" dedim. Nereden anladığımı sordu. Tipik bir uyanık geçinen gazeteci davranışı sergilediğini söyledim. İki gün sonrası için randevu verdim.

İki gün sonra geldi. Biraz kendisinden bahsetti. "Anladım" dedim, **"Hem muhabir hem yazar olacağım derken ikisini de olamayanlar vardır ya, siz o tiplerdensiniz."** Kırıcı konuştuğumu söyledi. Her zaman açık sözlü olduğumu belirttim.

Sadede geldik. Elindeki dosyayı uzattı. Bir roman: **"Üç Günlük Savaş"...**

"Bu ne?" diye sordum, anlatmaya başladı: **"Hani Amerika'da filan yapıyorlar, bir olay daha çok sıcakken kitabı çıkıyor. Müthiş satıyor tabii ki. Ben de Irak'ta çıkacak savaşın ro-**

manını yazdım. Savaşın gidişatına göre üzerinde biraz oynarız, savaş bittikten bir hafta sonra filan piyasaya veririm. Yalnızca tavsiyelerinize ihtiyacım var."

Öfkemi bastırmaya çalışıyordum: **"Olmamış savaşın kitabını nasıl yazdınız?"**

"Nasıl bir savaş olacağı belli" diye cevap verdi. **"Tahminen üç gün sürecek. Dördüncü güne sarkarsa kitabı değiştiririz. Adını da Dört Günlük Savaş yaparız. Birinci gün Amerika B-52'lerle halı bombardıman yapacak. Güneyde halk Saddam'a karşı ayaklanacak. 2. Piyade Tümeni apachelerin desteğinde Bağdat'a ilerlemeye başlayacak. Biz de salaklığı bırakıp kuzeyden cepheyi açtırsak, bütün senaryo üç güne sığıyor. Ben savaşı bir savaş muhabirinin ağzından anlatıyorum. Amerikan istihbaratına yakın bir muhabir. Çok ilginç, okursanız göreceksiniz."**

Dosyayı karıştırmaya başladım. Okudukça sinirim tepeme çıkıyordu: **"Yüzbaşı Hearts 'Bizim Türk nerede? Gazeteci Murat nerede?' diye sordu. Çavuş Connery 'Nerede olduğunu bilmiyorum ama**

ne yaptığını tahmin ediyorum' dedi. Connery yanılmamıştı. Murat Bağdat'taki son Saddam taraftarlarının da nasıl teslim olduğunu gazetesine bildirmiş, yarım kalan geceyi tamamlamaya gitmişti. Halima'nın esmer ve diri kalçalarını okşarken, Amira ve Seyyide'nin de yeniden sevişmeye başlamak için sabırsızlandıklarını gördü. Amira kadınlığını Murat'ın ağzına dayamıştı şimdi. 'Özgür ülke, özgür seks, her şey çok güzel' dedi Seyyide. Halima onu onayladı. Murat tomahawklar kadar isabetli bir hamleyle Halima'yı tam hedeften vurdu. Kısa savaşın yorgunluğu uzun bir sevişmeyle çıkıyordu. Murat Halima'nın altında, Amira Murat'ın üstünde gidip geliyorlardı..."

"Çok güzel" dedim. **"Savaşı, bütün senaryoyu üç güne sığdırdığınız gibi bütün Bağdat'a da sığdırmışsınız yani..."**

Güldü. **"Murat sizsiniz galiba, belki benzer şeyler yaşadınız daha önce, bir yandan savaş bir yandan seks filan..."**

"Evet" dedi, güldü.

"Üç günlük savaş senaryosuna göre üç kadınla sevişiyorsunuz, savaş dördüncü güne sarkarsa dört kadınla sevişin bari."

Güldü. **"Senin ağzını burnunu kırarım, puşt!"**

İrkildi. **"Ulan toplu konuttan peşin paraya ev alsan tapu işlemi üç günde bitmez, üç günde koca ülkeyi nasıl alıyorsun da üstüne bütün Bağdat'la sevişiyorsun!"**

"Duygusal davranıyorsunuz" dedi, "oysa bana sizin piyasadaki en profesyonel danışman olduğunuzu söylemişlerdi. Ben size iyi satacak bir mal getirdim ve ücretinizi alacaktınız."

"Profesyonelim ama gerizekale değilim" diye cevap verdim. **"Bu iyi satacak mal değil asla basılamayacak bir mal. Öyle üç günde beş günde savaş filan bitmez. Hadi bakalım, ufak ufak..."**

"Gelmeden bir emekli hava tümgeneralle konuşum, diyor ki..."

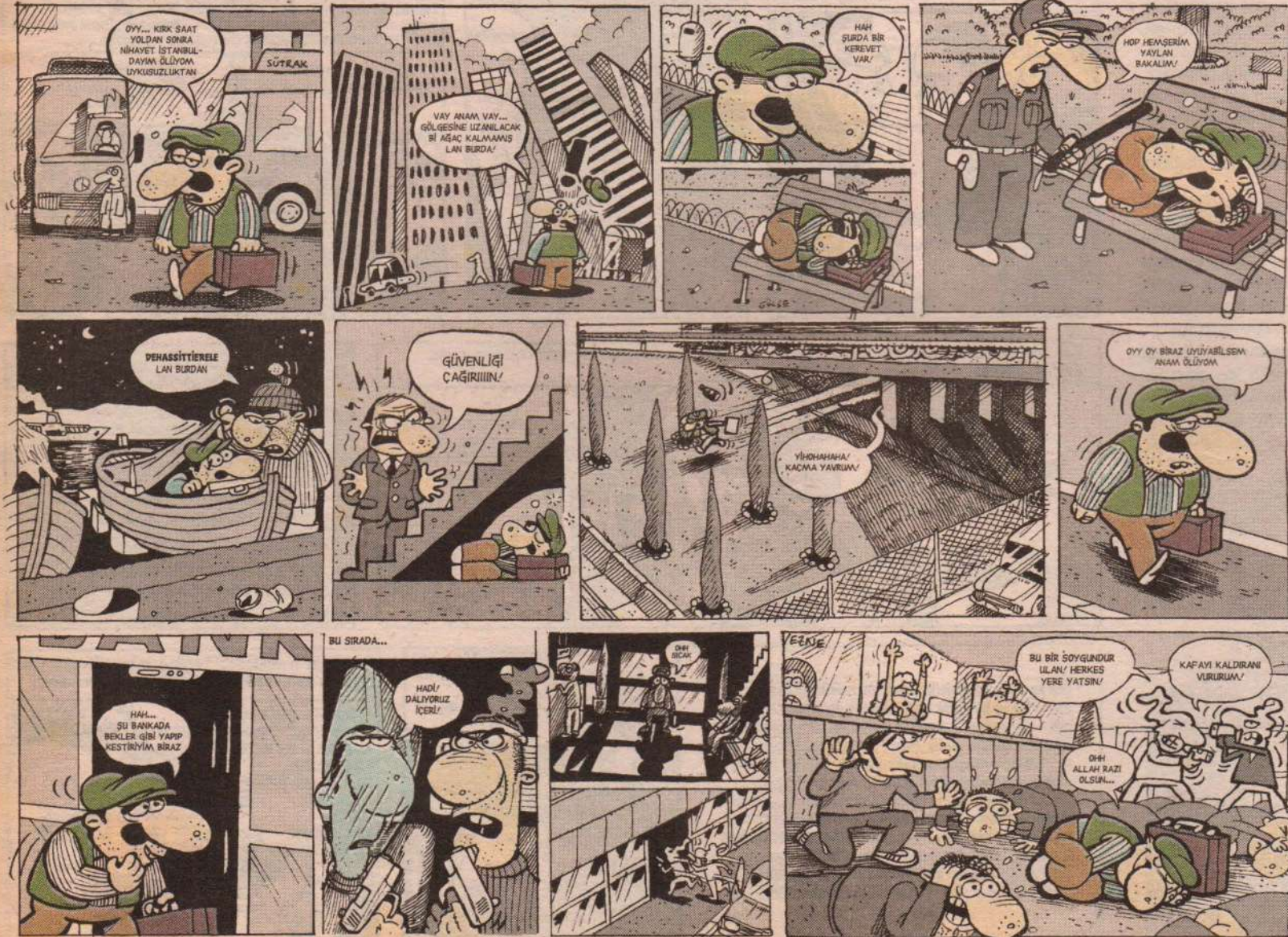
Lafını tamamlayamadan büronun dışında buldu kendisini. Yalnız, hakkını teslim edeyim, eğer Bağ-

dat'a gitseydi romanın sonunu üçte bir, üçte iki, hatta üçte üç oranında gerçekleştirebilirdi belki. Kaşla göz arasında bizim Yusuf Hanım'la nasıl yakınlaşma sağladığını bilmiyorum. Yusuf Hanım ertesi gün işe gelmedi, iki gün sonra da telefon ederek işten ayrıldığını, kalbini kırdığını yazarı teslim etmekle uğraştığını, çok kaba bir insan olduğunu filan söyledi. **"Halima'yla Amira da yanınızda mı?"** diye sormadım tabii ki.

Dün de bir başkası aradı, savaş sırasında Bağdat'ta geçen bir polisiye yazdığını söyledi. Savaşın kaç günde bittiğini sordum, **"Öyle kesin bir şey yok"** dedi, yarın için randevu verdim. Göreceğiz...

Geçen haftaki alıştırmaların ardından bu hafta yine dersi kaynayıp hatıralara daldığını düşünüyorsanız, yanılıyorsunuz. Bu haftaki dersimizde, ne yapmamız gerektiği konusunda çok önemli noktalara değindik. Haftaya dünya edebiyat tarihinin bazı sırlarını günışığına çıkaracağız. Hem de belgelerle...[1]

DOG / TAN

HAYVANARTBAHÇESİ

İstiklal Caddesi Turhol Han No:373 Kat:4 Daire:7 / 80800 Beyoğlu - İstanbul

Düşünce Kırıntıları

Herkes bekliyor evinin sıcak odasında, TV karşısında. Saate bakıyor herkes. Acaba ne zaman vuracak Irak'ı Amerika. Sanki izlerken içten içe "vursana artık Amerika, vur da biraz savaş izleyelim" diyor herkes, "Koşun lan kavgaya var" misali. Sanki herkes heyecanla bakıyormuş gibi bir futbol maçına. Oysa Irak'ta vurulacak küçük çocuklar gelmiyor hiç akıllara. Bu "sessizlik", galiba sıkıntılarımızın baş sebebi. Ağlıyoruz ve gözyaşlarımızı kendimiz silmek yerine birilerinin bize mendil uzatmasını bekliyoruz. Ama bilmiyoruz ki, biz uzanıp almadıkça o mendil bize asla uzatılmayacak. Kaderimizi kendimiz çizeriz, ötesi yoktur.

Çağrı Öztürk
İstanbul

Siyah Karalamalar

- İnsan sadece derisiyle sınırlı değildir.
- Acaba kişinin kendisine en yakın yeri neresidir?
- Sevgilim, gel sana ağzımı gezdireyim.
- Espri insan tatlandırıcısıdır.
- Erkekler bebek gibidirler, hemen memeye saldırırlar.
- Evlilik hayatın düğün noktasıdır.
- İnsanın içinde ne maymunlar gizlidir.
- Gülmek ruhun havalandırmasıdır.

Aziz Gültekin
İstanbul

İndirim

Sevgi de vitrinleri süsledi
Durmak yasak, bakınmak yasak
Hele elini hiç sürme iz kalır.
Yükselir içeriden bir ses:
Beyler boşaltın tezgahın önünü
Ayrıldı onlar!
Siz iyisi mi indirimi bekleyin
Aşağılanmış sevgileriniz için.

Evrin Aytaç
İstanbul

HAYVAN'a

Sistemin çöplüğünden besleniyorum, şimdilik.
Gün gelecek ben de geri dönüşemeyen
Bir atık olacağım.
Çünkü ben de biliyorum
Biz üniversiteye değil,
İşsizliğe hazırlanıyoruz...

Ali Ulubay
İzmir

Kim

Üstümdekiler sıkıyor biraz görmüyor, duymuyorum.
Sesim anlamsız duyuluyor
Beni, kim böyle yaptı?
Kim, beni tuttu, yakaladı sardı, böyle bıraktı?
Ben, hani bana bakamadım...

Ahmet Özcan
Mersin

Katil Olacağım

Biri denizi dikti yırtılınca,
Maviye boyadı gökyüzünü
Her sabah
Diğeri görmeden sevdi
Bahçeleri, insanları, evleri
Hayalleriyle geçindi yalnızca
Biri 36'sındaydı öldüğünde
Diğeri 48'inde
Bense 20'mdeyim
Ölümlerinden yarım asır sonra
Ve katil olacağım Akova gibi,
Okudukça.

Cüneyt Karaca
Ankara

Hayat

Hayat yaşlanmaktır, ama
yaşlanmak hayat değildir.

Gökçe Özkan
İstanbul

anahtar deliğini niçin tıkadın?

artık sürüsüne suyu
unutturabilmek için büyüğü
ezgiyi arayan çobandan başka
neyim ki? anahtar deliğinden
sızacak ışık yürüdüğü yoldan
izbeme ulaşsa, soğukun yakan
ıslaklığı kuruyacaktı;
boynundaki zincire dilimle
asıldığım, senin için silik ve uzak
bir görüntü; oysa net ve yakın
duruyordu, sen anahtar deliğinden
sızan ışığı sıkıştırılmış gazete
kağıdıyla tıkayana kadar; aynalara
düşen görüntümüzün seyriyle
inandım kendime;
şimdi susuz kalmış ekin tarlalarına
sahibim, şimdi yaban kazlarının
artık konaklamadığı sazlıkların
hüzünlü yalnızlığına tanıklık
etmekle cezalandırılıyorum bu
düşü gördüğüm için;
zaman geçecek zaman geçecek
zaman geçecek, belki ışığını
tıkadığın güzellik benim için de
körelecek, hayır, bu daha iyi
olmak, daha iyi hissetmek
olmayacak; elimi cam kesecek,
şimdi solmasını dilediğin
görüntümüzün tanıdığı olan aynanın

camı belki, belki bir zaman çiçek
vazosu olarak kullandığım
kavanozun öfkemin elinde kırılmış
onarılması imkansız parçası;
aklımdaki güzel boynun olacak
elimdeki cam keşiği;
Belki şehirler değişecek, ay ışığı
yolları, parıltıların bir yanıp bir
sönüğü ıslaklıklar, adresler, hatta
isimlerimiz bile değişecek;
nesnelerin dünyasındaki
armonikanın esleri olacak, şimdi
üstünden zaman geçerse iyi
olacak sandığımız ve aynaların içre
içre dünyalarına terk ettiğimiz
sevişmemiz; anahtar deliğini niçin
tıkadın? oradan, cennetinden
cehennemime, izbenden izbeme,
yatağından yatağıma sızacağını
bildiğin için ve benden kıskanıp
esirgediğin ışığın, sıcaklığın ya da
kokun diyelim, orada, kapının
ardında ve senin; bütün günü içe-
cektim: Izbemden, yatağımdan,
kendimden içerde...

Hacer Buyruk
İstanbul

Gözler

Savaş akıyor gözümün önünden
Sükut içinde uçuşan "scud"lar
Vatansever "patriot"larla
buluşuyor ve ölüm bulutlarının
gölgesinde
Bir çift göz ağlıyor
İnsanlığın gözleri...
Sen, kendini bilmez insanoğlu
Evet, sen.

haftalık paldırkultür dergisi

HAYVAN

**İZMİR
TÜYAP KİTAP
FUARINDA**

**12 NİSAN CUMARTESİ
SÖYLEŞİ VE İMZA
17:30 - 19:00 Arası.**

Vahşi dediğin aslandan daha vahşi
Katil dediğin balınadan
daha katil
Dağ keşisinden daha
çok tahrip eden doğayı
Evet, sen insanoğlu, sen
Para uğruna
Siyanürle insanları zehirleyen
Üç kuruş uğruna
Kardeşlerini öldüren
Vahşi, katil, doğa düşmanı yaratık
Nasıl bu hale geldin bilmem ki!

Özcan Demir
İstanbul

Gözyaşları

Tarihin penceresinden akan
Çocukların gözyaşlarıdır.
Hücrelerinin toplu intiharı
Ve sessizliğin içinde varolan
Gizem tablosu beynimde.

Lokman Çiçek
Van

Kolay gele

Rahat rahat yazın isterdim,
güzelliklerin çizim... Ama bir adım
ötede sirenler çalıyor, bombalar
düşüyor. Sizin meslek de ne
zormuş be kardeşim. Hepinize,
dünya üzerinde savaş istemeyen
bütün güzel insanlara kolay gelsin
harbiden.

SAVAŞA DA OHAA GERÇEKTEN

Düşen bombaları
Yağmura benzetti savaş muhabiri
Utandım insanlığımdan
Kimbilir kaç kişi
Yağmurlu bir günde öpmüştür
sevdiğini...

Faruk Kaya
Babaeski

Merhaba

Hayvan Çalışanları

Öküz'den sonra kırılan
boynuzlarını yeniden ortaya
çıkardığınız için teşekkürler.
Bana Öküzlüğümü yeniden
tattardığınız için ve yeni Hayvan
dostlarımla buluşturduğunuz için
de yüz bin kere teşekkür ederim.
Öküzlüğüme burun sokakları
arşınladığım yağmurlu bir gecede
rastladım Hayvan'a...
İyi ki çıktınız karşıma.
Bir de bu karşılaşmanın
yağmurlu olması daha bir güzeldi.
Yağmuru ceplerime doldurup
Ölümlünü cebinde taşıyan
çocuklara sunmak için
trenin son vagonundaki
Hayvanların arasına atladım

Ama; Eylem'in çıkmazına girdim...
Nihat Ece
Mardin

Mevsimler Döner

Sen, hiçbir şey hissetmeden,,
değişen mevsimleri hiç takip
etmeden geçiyor zaman... Kimbilir
kaçınıcı kez, sensiz seyreliyor
güneşin batışını... Kimbilir kaçınıcı
kez, batan güneş içimdeki seni alıp
götürüyor korkunç çöllere...
Kimbilir kaçınıcı kez... Benim
yalnızlığım hep korkutuyor seni...
Sonbahardan, senin olduğun yere
savruluyorum hiç durmadan. Kara
kıştan yalnızlığa... Seni görmediğim
zamanlarda bu şehirde
kaybolduğumu anlıyorum.
Gidecek hiçbir yerim yok... Beni
yalnızca içimdeki yara anlıyor...
Oysa ben, en az içimdeki yara
kadar bana yakın olmanı isterdim.
Beni onun kadar iyi anlamayı,
bana yakın ve bağlı olmanı
isterdim. Sen benim yalnızlığımdan
hep korktun... Ama yalnızlıklar,
kendisinden kaçıldıkça, daha da
artar, ağırlaşarak artar. Belli bir
zamandan sonra, onun ağırlığı
altında yok olmakta olduğunu
hissedersin. Zaman geçmez,
acıların hafiflemeyiz, yalnızlığın
taşınamaz olur. O zaman
mevsimlerin değişmesi senin için
önem kazanır işte.
Hangi fırtınanın içinden kopup
geldiğimi hatırlamıyorum. Günler
geçtikçe ben de içinden kopup
geldiğimi hatırlamıyorum. Günler
geçtikçe ben de içinden kopup
geldiğim fırtınaya dönüşüyorum.
Susarak, bekleyerek, acı çekerek
bu fırtınadan kurtulmaya
çalışıyorum. Sen, benim bütün
hücrelerime yerleştikçe, ben
çıkamaz sokakları birer yorgun
hücre evi gibi görüyorum. Yorgun
hücre evlerinde yaşıyor, hiç nefes
almadan, gündüzle hiç
buluşmadan, kör, sağır ve dilsiz,
hasretinle koyun koyuna
uyuyorum. Sevgilim! Yine de
beklemek, sevdanın en güzel hali.
Üzerime soğuk topraklar serpilse
bile ben biliyorum ki, senin o
sıcak ellerin bir gün bu soğuk
topraklardan söküp alacak beni.
Evinden hiç eksilmeyen güneş, bir
gün beni de ısıtacak. Ben seni her
mevsim hatırlıyorum. Artık,
yalnızca, mevsimlerin birbirine
dönüşmesini beklemek için
yaşıyorum.

Ayşe Altan
Gebze

04 Nisan 2003 Cuma • Haftada Bir Yayınlanır • İmtiyaz Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Metin Üstündağ

Genel Yayın Yönetmeni: Metin Üstündağ • Editörler: Hatice Meryem, Ferzende Kaya • Asistan: Evren Barın

Grafik Tasarım: Serdar Karataş • Genel Müdür: Orhan Açar • Satış Müdürü: Cüneyt Aydın

Adres: İstiklal Cad. Turhol Han. No:373 Daire:7 Beyoğlu/İSTANBUL • Tel: 0212 293 32 77 - 78 • Fax: 0212 293 32 79

ISSN 1303 - 944X • Yayıncı: PAK Basın Yayın • Baskı: Ilıcak Matbaası (0212 880 40 75) • Genel Dağıtım: DPP (0212 622 22 22)

Not: Eksik sayılar ve abonelik için (0212) 293 32 77 - 11/12'den Mustafa Danacı Bey'i arayabilirsiniz.
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

SAYIN MARKS. stop.

ZAMAN DELİRDİ. stop.

DÜNYA ÇILDIRDİ. stop.

HAYAT İSYANLARDA. stop.

DİYALEKTİK

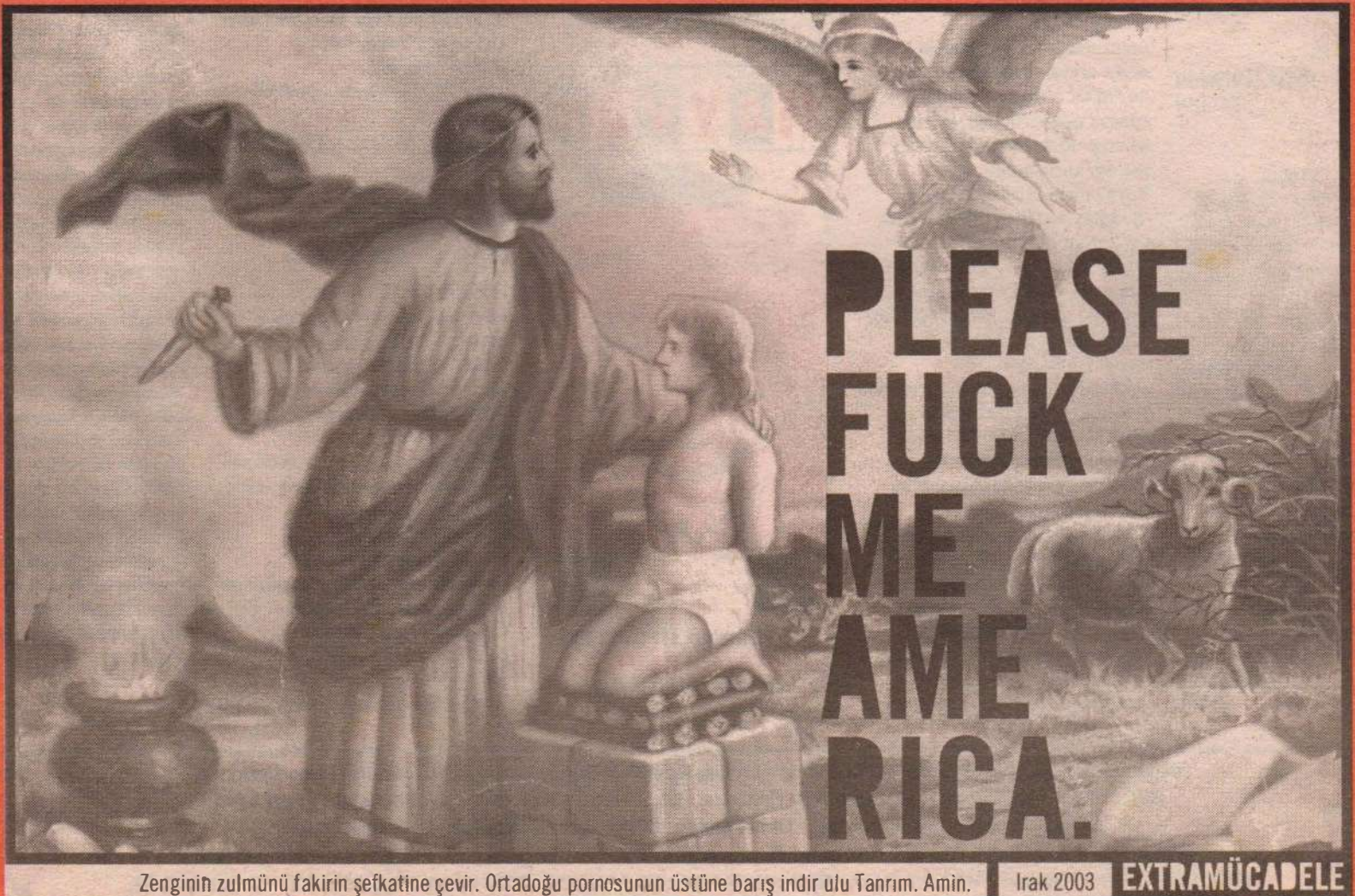
DİYALİZE BAĞLANDI. stop.

ACELE GELİN.

imza: LENİN

UGR!

met üst

Zenginin zulmünü fakirin şefkatine çevir. Ortadoğu pornosunun üstüne barış indir ulu Tanrım. Amin.

Irak 2003

EXTRAMÜCADELE